

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO!Talentenschool Turnhout, Campus Zenit te
TURNHOUT**

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	41152-41145-41137-125971
Instellingsnummer	41137
Instelling	GO!Talentenschool Turnhout, Campus Zenit
Directeur	Saskia MICHIELSEN
Adres	de Merodelei 220 - 2300 TURNHOUT
Telefoon	014-47.14.40
Fax	014-47.14.44
E-mail	Campuszenit@talentschoolturnhout.be
Website	http://www.talentschoolturnhout.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Kempen
Adres	Grote Markt 52 - 2300 TURNHOUT
Scholengemeenschap	SGGO Turnhout
Adres	Boomgaardstraat 56 - 2300 TURNHOUT
CLB	GO! CLB Kempen
Adres	Waterheidestraat 19 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-06-2015, 02-06-2015, 03-06-2015, 04-06-2015, 05-06-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-06-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	29-06-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wouter SCHELFHOUT
Teamleden	Lieve CLAES, Elly DE KEYSER, Erwin HUYBREGHTS, Ingrid VAN CAUTER, Vinciane VANDERHEYDE, Bart WINDELS, Martine ZAMAN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING.....	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
4.1.1.2 Frans in het eerste leerjaar A-stroom (Leerplan 2010/002)	9
4.1.1.3 Frans in de A-stroom in de basisopties Grafische communicatie en media, Industriële wetenschappen en Mechanica-elektriciteit (Leerplan 2010/002)	12
4.1.1.4 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)	14
4.1.1.5 Frans in tso tweede graad Grafische media (Leerplan 2012/025)	16
4.1.1.6 Basismechnica in bso tweede graad in de studierichting Basismechnica (leerplan 2013/001)	18
4.1.1.7 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen 2005/045 en 2004/110)	20
4.1.1.8 Specifieke vorming in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan 2012/018)	22
4.1.1.9 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële elektriciteit (leerplannen 2009/019 en 2005/018)	25
4.1.1.10 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan 2009/050)	28
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	29
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	30
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	31
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
5.1 Leerbegeleiding	32
5.2 Evaluatiepraktijk.....	34
5.3 Rapporteringspraktijk.....	37
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	39
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	41
7.1 Wat doet de school goed?.....	41
7.2 Wat kan de school verbeteren?	41
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	41
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	43
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	43

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De doorlichting van deze school vormt een deel van de doorlichting van een pedagogisch geheel met schoolnummers 41152, 41137, 41145, 125971.

2 SAMENVATTING

De Talentenschool Turnhout bestaat uit twee hoofdvestigingen, campus Boomgaard in de Boomgaardstraat en campus Zenit in De Merodelei. Naast deze twee hoofdvestigingen beschikt de school over een didactisch restaurant " 't Stoktshof" in de Koningin Astridlaan en verzorgt ze het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in de Begijnenstraat. De school biedt een brede waaier van aso-, bso- en tso-studierichtingen aan. De laatste jaren kent de school opnieuw een stijgend leerlingenaantal. De school wordt geleid door een team van vier directeurs. Ze hebben een duidelijke taakverdeling uitgewerkt en overleggen voortdurend met elkaar over de schoolwerking. Hierdoor groeien de verschillende campussen geleidelijk naar een pedagogisch geheel.

De school bereidt de leerlingen zo goed mogelijk voor op het maken van een studiekeuze na de eerste graad. Daarom biedt ze een zeer brede waaier aan van basisopties en beroepenvelden. In de A-stroom hebben de leerlingen bovendien een keuzemogelijkheid tussen twee trajecten. Er is het cognosco-traject waar er gewerkt wordt met clusters van vakken en veel ruimte wordt gegeven tot zelfstandig leren. Daarnaast is er een meer traditioneel traject waarbij ook talentenmodules worden aangeboden. De leerlingen kunnen hierbij proeven van mogelijke vervolgrichtingen. Ook in het cognosco-traject wordt dit zo uitgewerkt en in de tweede en derde graad aso en tso wordt dit in het kader van onderwijsloopbaanbegeleiding georganiseerd. Verder biedt de school een waaier van algemeen vormende activiteiten aan.

Tijdens de doorlichting werden zowel vakken van de basisvorming als het specifiek gedeelte in een aantal studierichtingen onderzocht. Het gaat om een steekproef uit het totale studietoelaat van de school. Het onderzoek wijst uit dat voor een groot deel van de vakken de leerplanrealisatie voldoet. De vakoverschrijdende eindtermen krijgen een kwaliteitsvolle invulling. Ook de infrastructuur en materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voldoen voor de meeste vakken. In een aantal studierichtingen worden de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd. De voornaamste reden van de tekorten is het onvoldoende centraal stellen van het leerplan als referentiekader. Naast deze tekorten in de leerplanrealisatie voldoet de school op de vestigingsplaatsen in De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 niet aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', vooral ten gevolge van een aantal organisatorische en veiligheidsaspecten.

Het directieteam heeft de laatste jaren de nodige stappen ondernomen om voor heel wat kernaspecten van de schoolwerking, bijvoorbeeld de socio-emotionele begeleiding, de schoolloopbaanbegeleiding, het remediëringsbeleid, de didactische aanpak van de lessen, het tuchtbeleid en de rapporteringspraktijk een kwaliteitsvol beleid uit te werken. Dit gebeurt in overleg met de leraren. Het engagement van het schoolteam vormt dan ook een belangrijke drijvende kracht. De school kenmerkt zich door een brede zorg voor de leerlingen, aandacht voor een aangenaam leer-, leef- en werkklimaat en een gerichtheid op talentontwikkeling bij alle leerlingen. De beleidsmatige aansturing gebeurt op eenzelfde wijze voor campus Boomgaard als voor campus Zenit. De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt talrijke gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten. Rekening houdend met de grote kwaliteitsverschillen in leerplanrealisatie (met zowel in campus Boomgaard, maar vooral in campus Zenit een aantal tekorten) dringt zich toch een verdere aansturing en opvolging van de vakgroepen op.

Op het niveau van het schoolbeleid werden, naast het algemeen beleid, ook de leerbegeleiding, de evaluatie- en rapporteringspraktijk onderzocht. De school heeft een goed gestructureerde leerbegeleiding uitgebouwd. Tal van leerondersteunende activiteiten zijn uitgewerkt voor de drie graden. De klemtoon ligt op het zorgen voor een positief schoolklimaat waarin de leerlingen kansen krijgen tot zelfontplooiing.

Talentontdekking en –ontwikkeling en begeleid zelfstandig leren krijgen een centrale plaats. Indien het leerproces moeizamer verloopt, voorziet de school in aangepaste begeleiding. De klassenleraar vormt hierbij een spilfiguur. De rapporteringspraktijk ondersteunt verder deze aandacht voor zorg. De school besteedt ruime aandacht aan de communicatie met ouders en leerlingen. Naast het cijferrapport krijgen de leerlingen ook een zogenaamd 'talentenrapport'. Die rapportering motiveert de leerlingen en ondersteunt hen bij hun studiekeuze. Dit wordt aangevuld met oudercontacten, regelmatige feedbackgesprekken met iedere leerling en gerichte remediëring waar nodig. De school heeft de laatste twee schooljaren haar evaluatiepraktijk bijgestuurd om deze meer leerplan- en leerlinggericht te maken. De doorlichting toont echter grote kwaliteitsverschillen aan, met voor een aantal vakken ook duidelijke tekorten. In een aantal vakgroepen is een cultuurverandering noodzakelijk, zodat niet alleen kennisdoelen maar ook de toepassing ervan worden bevraagd. De permanente evaluatie in het bso behoeft nog een verdere verfijning.

Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en het niet voldoen voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' op de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, wiskunde	
Graad 1 Grafische communicatie en media	Frans, wiskunde	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Frans, wiskunde	
Graad 2 BSO Hout		hout
Graad 2 BSO Basismechanica		basismechanica
Graad 2 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Grafische media	Frans	
Graad 3 BSO Houtbewerking		hout
Graad 3 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	wiskunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en de planning voldoen. De VOET-werking van de school is ingebed in het pedagogisch project dat inzet op talentontwikkeling. Naast inzicht in de eigen capaciteiten en interesses van de jongeren wenst de school de leerlingen een brede maatschappelijke vorming aan te bieden. Leren leren, inzicht ontwikkelen in de mentale en lichamelijke gezondheid van zichzelf en van anderen en in de economische en politieke principes staan hierbij centraal. De school beschikt sinds de invoering van de nieuwe VOET over een planning, waarin per context concrete acties uitgewerkt zijn. Dat plan heeft geleid tot een betrouwbaar overzicht van de mate waarin alle VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Het omvat zowel initiatieven uit vakken als uit themadagen. Deze aanpak stelt het systematisch wegwerken van de vastgestelde hiaten voorop door samen met de vakwerkgroepen projecten te vernieuwen of aan te passen.
Doelgerichtheid	
Beleid	De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren adequaat te ondersteunen. Een aantal geëngageerde leerkrachten coördineert de VOET-werking in nauwe samenwerking met de directie. Zij krijgen hierbij ondersteuning vanuit de 'vakvoorzittersvergadering' en de werkgroep 'themadagen'. De vakvoorzitters zorgen ervoor dat de VOET-werking binnen de verschillende vakgroepen actueel blijft en ze slagen erin om de meeste leraren een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming van de leerlingen. De werkgroep 'themadagen' werkt VOET-gerelateerde projectdagen uit. Leraren uit diverse studierichtingen nemen deel aan deze werkgroep, zodat er voldoende garantie is voor een breed draagvlak binnen het schoolteam. De school investeert in de communicatie over de VOET, onder meer via de personeelsvergaderingen, de vakgroepvergaderingen en het digitale platform. Zij zorgt ervoor dat haar visie en aanpak ook door de nieuwe leraren gekend is. De schoolleiding stelt zich stimulerend en faciliterend op, waardoor heel wat teamleden verantwoordelijkheid in de VOET-werking opnemen.
Ondersteuning	
Beleid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Jaarlijks wordt het inhoudelijk aanbod van de VOET opgevolgd door de VOET-werkgroep in overleg met de directie. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. De vakwerkgroepen nemen hiervoor verantwoordelijkheid op. Voor de themadagen gebeurt de evaluatie systematisch en leidt ze tot bijstellingen. Leraren en leerlingen worden bij de evaluatie betrokken. De school heeft een 'VOET-loop' ingevoerd zodat zij kan inspelen op specifieke noden in het aanbod van de VOET. Zij baseert zich hiervoor op de outputgegevens van de klassenraad, het gelijkemansbeleid en het welbevinden van de leerlingen. Deze en andere initiatieven moeten de school in staat stellen alle VOET op een kwaliteitsvolle manier bij alle leerlingen na te streven. Tijdens de vakdoorlichting
Doelgerichtheid	

is gebleken dat het nastreven van de VOET door sommige vakgroepen nog niet systematisch opgenomen wordt

Beleid Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van de VOET. De school deed een beroep op de pedagogische begeleiding, onder meer om haar planning met concrete acties op te stellen. Zowel de directie als de personeelsleden volgen studiedagen rond de VOET. Voor een aantal initiatieven rond bijvoorbeeld leren leren en ICT is specifieke vorming gevolgd. De verworven expertise wordt gecommuniceerd aan het personeelsteam.
Uitvoering Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Een aantal eindtermen komt sterk aan bod in de vakken project algemene vakken, in de wetenschapsvakken en vanuit de levensbeschouwelijke invalshoek. De school organiseert eveneens tal van themadagen die het aanbod van deze eindtermen ondersteunen: wereldwaterdag, dikketruiendag, mobiliteitsdag, actie propere school en buurt, afvalkunst, ... De school streeft de VOET in verband met natuurbeleving, appreciatie van landschap, natuur en erfgoed na tijdens uitstappen in de stad en op het platteland. Ze heeft een duurzaamheidsconvenant met de stad Turnhout.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De sociorelationele ontwikkeling van de leerlingen is vanuit het pedagogisch project een belangrijke pijler in de schoolwerking. In deze context kaderen tal van initiatieven binnen het vakkenonderwijs en de themadagen. De eindtermen met betrekking tot relaties en interactie komen sterk aan bod in de lessen project algemene vakken, Nederlands, lichamelijke opvoeding en vanuit de levensbeschouwelijke invalshoek. Verder zijn er onthaaldagen en specifieke acties rond conflicthantering, herstelgericht werken en pestgedrag. Zowel in het tso als in het bso komen de leerlingen in contact met verschillende uitingen van kunst en cultuur.

4.1.1.2 Frans in het eerste leerjaar A-stroom (Leerplan 2010/002)

Voldoet niet

Voor het methodeonderwijs in de eerste graad is algemeen het rendement van het leerproces te laag. De leerplandoelen voor lees- en luistervaardigheid worden te weinig geoefend en geëvalueerd. De evaluatie van de spreekvaardigheid vertoont hiaten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	Naast het traditionele aanbod biedt de school ook methodeonderwijs aan in de eerste graad. Het betreft één lesgroep in het eerste leerjaar en één lesgroep in het tweede leerjaar Moderne wetenschappen. Voor het methodeonderwijs wordt er algemeen niet planmatig genoeg gewerkt vanuit de leerplandoelen, hoewel het onderwijs globaal wel gericht is op het verwerven van communicatievaardigheid. Het leerrendement wordt verder onvoldoende bewaakt. Men slaagt er niet altijd in om de voordelen van activerende werkvormen, het zelfstandig leren en werken en het aanwenden van creatieve activiteiten (tekenen) te combineren met voldoende resultaatsgerichtheid. De kennis wordt op een traditionele wijze aangeboden door oefeningen te maken in het leerboek. Aangezien de lees- en luisterteksten van het leerboek meestal niet worden gebruikt, is de samenhang tussen het leren van kennis en het verwerven van vaardigheden niet altijd optimaal. Het aanbod van leerplandoelen voor de lees- en luistervaardigheid voldoet niet. Leerlingen krijgen te weinig kansen om deze vaardigheden te oefenen. Het beperkt aantal teksten dat wordt aangeboden vertoont wel een goed niveau qua tekstenmerken en wordt behandeld op het vereiste verwerkingsniveau. Door middel van dialogen en toneeltjes komt de gespreksvaardigheid goed aan bod.
---	---

Het aanbod van spreekvaardigheidsdoelen voldoet globaal maar vertoont hiaten. Zo worden het navertellen van een verhaal (ET16) en het bondig weergeven van een tekst (ET 20) niet genoeg behandeld. Het uitbrengen van een verslag over een gebeurtenis blijft ook achterwege (ET 21). De meeste leerplandoelen voor schrijfvaardigheid worden aangeboden op het gevraagde beheersingsniveau. Het bieden van een reëel schrijfproces, waarbij leerlingen op basis van feedback de fouten verbeteren en eruit leren, is voor verbetering vatbaar. De instructie in de lessen gebeurt doorgaans in het Frans, maar leerlingen hebben de neiging om zich in het Nederlands te wenden tot de leraar en bij groepswork Nederlands met elkaar te spreken.

In de lesgroepen met 'traditionele' onderwijsaanpak is het aanbod globaal voldoende afgestemd op de leerplandoelen. Er is voldoende samenhang tussen het leren van kennis en het ontwikkelen van de vaardigheden. De kennis wordt aangeboden en ingeoefend in relevante communicatieve contexten. Het leerboek werkt hierin ondersteunend. De lees- en luistervaardigheid krijgen voldoende aandacht. Er is genoeg variatie in tekstsoorten en de teksten en opdrachten beantwoorden aan het door het leerplan vereiste niveau. De mondelinge interactie wordt genoeg geoefend door middel van geleide dialogues. De spreek- en schrijfvaardigheid voldoen maar vertonen nog een aantal hiaten. Het navertellen van een verhaal of gebeurtenis (ET 16), het geven van een spontane mening (ET17), het bondig weergeven van teksten (ET20) en uitbrengen van een verslag (ET21) en het schrijven van berichten (ET 30) komen nauwelijks aan bod. Algemeen is het beheersingsniveau in een aantal klasgroepen zwak. De communicatie in de lessen verloopt meestal in het Frans maar men vertaalt nog vaak naar het Nederlands. Het consequenter onderdompelen van de leerlingen in een taalbad zou de taalverwerving bevorderen.

Door middel van de inhoud van een aantal teksten, het beeldmateriaal in het leerboek en de uitstap naar Namen maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur. Er wordt ook gebruikgemaakt van het internet en audiovisueel materiaal om de cultuur in de klas te brengen.

Er is aandacht voor strategieën, vooral bij het leren van grammatica en woordenschat. De leerlingen reflecteren over het taalsysteem en de taalstructuren. De leerlingen leren ook de grammaticale compendia en woordenlijsten van het leerboek gebruiken. De strategieën voor het succesvol uitvoeren van taaltaken voor de vaardigheden worden minder gericht onderwezen.

Het onderwijs biedt heel wat mogelijkheden aan de leerlingen om de vakattitudes te verwerven. Er wordt evenwel nog niet altijd gericht over gereflecteerd met de leerlingen, bijvoorbeeld door middel van zelfevaluatie.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De vakgroep hanteert een verhouding van 50 % voor het dagelijks werk en 50 % voor de examens. De puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten werd vastgelegd door de vakgroep en sluit aan bij het leerplan.

Voor het methodeonderwijs voldoet de evaluatiepraktijk niet voor het lezen en het luisteren. Deze vaardigheden worden slechts tweemaal per jaar bij examens

beoordeeld en niet voor het dagelijks werk. Hierdoor is de representativiteit voor de leerplandoelen onvoldoende. De gespreksvaardigheid wordt vaak genoeg en op een voldoende beheersingsniveau geëvalueerd en ook de beoordeling van de spreek-en schrijfvaardigheid bieden de mogelijkheid om globaal het studiepeil van de leerlingen na te gaan. De hiaten bij de evaluatie van de spreekvaardigheid sluiten aan bij deze in het aanbod. De intentie om elk van de vijf vaardigheden bij elke rapportperiode te toetsen wordt niet waargemaakt. De kenniscomponent wordt uitgebreid bevraagd in beperkte communicatieve contexten.

In de lesgroepen met 'traditionele' onderwijsaanpak is de evaluatie voldoende representatief voor de leerplandoelen. De vakgroep heeft dit schooljaar een evolutie doorgemaakt voor de beoordeling van de kenniscomponent. Waar de woordenschat vorig jaar vooral werd getoetst door middel van de vertaling van losse woordjes, streeft men nu naar het toetsen van woordenschat en grammatica in beperkte contexten of in taaltaken. De vraagstelling is nog niet optimaal om dat de toetstechniek soms te complex is waardoor de betrouwbaarheid van de beoordeling in het gedrang komt. De luister- en leesvaardigheid worden op het vereiste tekst- en verwerkingsniveau geëvalueerd. Het variëren van tekstsoorten kan beter. De leesvaardigheidstoetsing komt voor het dagelijks werk iets minder frequent aanbod. De gespreks- en spreekvaardigheid komen beperkt aan bod. De beoordeelde oefeningen behelzen vaak dezelfde communicatiecontexten in de toetsing en in de examens zodat de evaluatie eenzijdig is. Voor de spreekvaardigheid zijn er hierdoor veel lacunes in de toetsing (ET 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21). De evaluatie van schrijfvaardigheid vertoont dezelfde lacunes als het aanbod.

Men probeert zoveel mogelijk elk van de vaardigheden één keer per rapport te toetsen maar slaagt daar niet altijd in.

De evaluatie is transparant. Leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vraagstelling op de examens sluit doorgaans aan bij deze in de lespraktijk. Voor de examens is de puntenverdeling over de leerplancomponenten voldoende transparant. Op toetsen en examens wordt ook het te behalen aantal punten aangegeven bij elke vraag. De productieve vaardigheden worden leraarafhankelijk geëvalueerd op basis van scorewijzers met doordachte criteria.

De leerlingenresultaten op jaarbasis voldoen voor de meerderheid van de leerlingen. Het is evenwel opvallend dat er veel tekorten zijn voor de kennistoetsen tijdens het schooljaar en voor de kenniscomponent in de examens. De leraren wijten ze aan een onvoldoende studiemotivatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. Er is veel aandacht voor de motivatie van de leerlingen. De lessen verlopen doorgaans interactief in het 'traditioneel' onderwijs. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda en de leerstofoverzichten. Leerlingen krijgen ook mondeling studietips. Er is een aanzet tot begeleid zelfstandig werken bij het inoefenen van kennis en het hanteren van verbeterleutels. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking en verbetering. Naar aanleiding van evaluatiebeurten reflecteren de leerlingen ook regelmatig over hun prestatie via zelfevaluatie om zo hun eigen leerproces beter onder controle te leren krijgen en de oorzaken van slagen en falen correct te attribueren. Via extra computergestuurde oefeningen bouwt men voor snelle

leerlingen differentiatie in tijdens de lessen.

In het methodeonderwijs krijgen de leerlingen optimale kansen om te groeien naar het zelfstandig werken en leren. De helft van de lessen worden besteed aan projectmatig werken aan taalvaardigheid. Hier bij leren de leerlingen het eigen werk plannen en uitvoeren en samenwerken. Deze werkvorm is sterk activerend en genereert een natuurlijke vorm van binnenklasdifferentiatie. Er is veel aandacht voor het verwerven en verwerken van informatie door middel van het stellen van vragen aan elkaar en aan de leraar-coach en door opzoekwerk in naslagwerken en op het internet. Bij de leerstofoverzichten krijgen de leerlingen ook studietips aangereikt en de examens bevatten stappenplannen. Het structureren van het lesmateriaal en het opvolgen van de correctheid van de leerlingennotities zijn voor verbetering vatbaar.

De remediëring is goed uitgebouwd en er wordt kort op de bal gespeeld. Leerlingen kunnen steeds terecht bij de leraren met vragen over de leerstof. Hiervoor hebben de leraren een vast moment ingelast op de middaguren. De school werkt met een tutorsysteem voor remediëringlessen. Remediëringstrajecten en studievolgkaarten worden efficiënt gebruikt. De remediëring betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is (te) beperkt. De initiatieven worden nog niet altijd geregistreerd en doeltreffend opgevolgd.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

De vakgroep besteedt veel aandacht aan het informeren van de ouders en de leerlingen over de studievorderingen. Naast het globale cijfer op het rapport bevat het rapport systematisch uitgebreide commentaar. Deze geeft meestal een duiding van de tekorten door de resultaten per leerplancomponent toe te lichten en is doorgaans aanmoedigend.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met projectiemogelijkheden. Er zijn voldoende mogelijkheden voor het gebruik van computers. Leerlingen kunnen beschikken over naslagwerken. ICT wordt goed geïntegreerd in de onderwijspraktijk.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De vakwerking wordt sterk aangestuurd door de schoolleiding en vormt een hefboom voor de kwaliteitsbewaking. Het overleg in de vakgroep verloopt taaloverschrijdend. Leraren maken een aantal inhoudelijke en organisatorische afspraken. De kwaliteit van de evaluatie krijgt sinds vorig schooljaar meer aandacht. Er worden veel nascholingen gevolgd waarvan de impact in het onderwijs duidelijk is.

4.1.1.3 Frans in de A-stroom in de basisopties Grafische communicatie en media, Industriële wetenschappen en Mechanica-elektriciteit (Leerplan 2010/002)

Voldoet

De leerplandoelen worden voldoende aangeboden en representatief geëvalueerd. De leerlingen genieten een professionele leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het aanbod is globaal voldoende afgestemd op de leerplandoelen. Er is voldoende samenhang tussen het leren van kennis en het ontwikkelen van vaardigheden. De kennis wordt aangeboden en ingeoefend in relevante communicatieve contexten. Het leerboek werkt hierin ondersteunend. De lees- en luistervaardigheid krijgen voldoende aandacht. Er is genoeg variatie in tekstsoorten en de teksten en opdrachten beantwoorden aan het door het leerplan vereiste niveau. De mondelinge interactie wordt genoeg geoefend door middel van geleide dialogues. De spreek- en schrijfvaardigheid voldoen, maar

vertonen nog een aantal hiaten. Het navertellen van een verhaal of gebeurtenis (ET 16), het geven van een spontane mening (ET17), het bondig weergeven van teksten (ET20) en uitbrengen van een verslag (ET21) en het schrijven van berichten (ET 30) komen nauwelijks aan bod. Algemeen is het beheersingsniveau in een aantal klasgroepen zwak. De communicatie in de lessen verloopt meestal in het Frans, maar men vertaalt nog vaak naar het Nederlands. Het consequenter onderdompelen van de leerlingen in een taalbad zou de taalverwerving bevorderen.

Door middel van de inhouden van een aantal teksten en het beeldmateriaal in het leerboek maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur. Er wordt ook gebruikgemaakt van het internet en audiovisueel materiaal om de cultuur in de klas te brengen.

Er is aandacht voor strategieën vooral bij het leren van grammatica en woordenschat. De leerlingen reflecteren over het taalsysteem en de taalstructuren. De leerlingen leren ook de grammaticale compendia en woordenlijsten van het leerboek gebruiken. De strategieën voor het succesvol uitvoeren van taaltaken voor de vaardigheden worden minder gericht onderwezen.

Het onderwijs biedt heel wat mogelijkheden aan de leerlingen om de vakattitudes te verwerven. Er wordt evenwel nog niet altijd gericht over gereflecteerd met de leerlingen, bijvoorbeeld door middel van zelfevaluatie.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De vakgroep hanteert een verhouding van 50 % voor het dagelijks werk en 50 % voor de examens. De puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten werd vastgelegd door de vakgroep en sluit aan bij het leerplan.

De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelen. De vakgroep heeft dit schooljaar een evolutie doorgemaakt voor de beoordeling van de kenniscomponent. Waar de woordenschat vorig jaar vooral werd getoetst door middel van de vertaling van losse woordjes, streeft men nu naar het toetsen van woordenschat en grammatica in beperkte contexten of in taaltaken. De vraagstelling is nog niet optimaal om dat de toetstechniek soms te complex is waardoor de betrouwbaarheid van de beoordeling in het gedrang komt. De luister- en leesvaardigheid worden op het vereiste tekst- en verwerkingsniveau geëvalueerd. Het variëren van tekstsoorten kan beter. De leesvaardigheidstoetsing komt voor het dagelijks werk iets minder frequent aanbod. De gespreks- en spreekvaardigheid komen beperkt aan bod. De beoordeelde oefeningen behelzen vaak dezelfde communicatiecontexten in de toetsing en in de examens zodat de evaluatie eenzijdig is. Voor de spreekvaardigheid zijn er hierdoor veel lacunes in de toetsing (ET 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21). De evaluatie van schrijfvaardigheid vertoont dezelfde lacunes als het aanbod. Men probeert zoveel mogelijk elk van de vaardigheden één keer per rapport te toetsen maar slaagt daar niet altijd in.

De evaluatie is transparant. Leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vraagstelling op de examens sluit doorgaans aan bij deze in de lespraktijk. Voor de examens is de puntenverdeling over de leerplancomponenten voldoende transparant. Op toetsen en examens wordt ook het te behalen aantal punten aangegeven bij elke vraag. De productieve vaardigheden worden

leraarafhankelijk geëvalueerd op basis van scorewijzers met doordachte criteria.

De leerlingenresultaten op jaarbasis voldoen voor de meerderheid van de leerlingen. Het is evenwel opvallend dat er veel tekorten zijn voor de kennistoetsen tijdens het schooljaar en voor de kenniscomponent in de examens. De leraren wijten ze aan een onvoldoende studiemotivatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. Er is veel aandacht voor de motivatie van de leerlingen. De lessen verlopen doorgaans interactief. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda en de leerstofoverzichten. Leerlingen krijgen ook mondeling studietips. Er is een aanzet tot begeleid zelfstandig werken bij het inoefenen van kennis en het hanteren van verbeterersleutels. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking en verbetering. Naar aanleiding van evaluatiebeurten reflecteren de leerlingen ook regelmatig over hun prestatie via zelfevaluatie om zo hun eigen leerproces beter onder controle te leren krijgen en de oorzaken van slagen en falen correct te attribueren. Via extra computergestuurde oefeningen bouwt men voor snelle leerlingen differentiatie in tijdens de lessen.

De remediëring is goed uitgebouwd en er wordt kort op de bal gespeeld. Leerlingen kunnen steeds terecht met vragen over de leerstof. Hiervoor hebben de leraren een vast moment ingelast op de middaguren. De school werkt met een tutorsysteem voor remediëringslessen. Remediëringstrajecten en studievolkarten worden efficiënt gebruikt. De remediëring betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is (te) beperkt. De initiatieven worden nog niet altijd geregistreerd en doeltreffend opgevolgd.

Rapporteringspraktijk

Leerondersteunend

Transparantie

De vakgroep besteedt veel aandacht aan het informeren van de ouders en de leerlingen over de studievorderingen. Naast het globale cijfer op het rapport bevat het rapport systematisch uitgebreide commentaar. Deze geeft meestal een duiding van de tekorten door de resultaten per leerplancomponent toe te lichten en is doorgaans aanmoedigend.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met projectiemogelijkheden. Er zijn voldoende mogelijkheden voor het gebruik van computers. Leerlingen kunnen beschikken over naslagwerken. ICT wordt goed geïntegreerd in de onderwijspraktijk.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakwerking wordt sterk aangestuurd door de schoolleiding en vormt een hefboom voor de kwaliteitsbewaking. Het overleg in de vakgroep verloopt taaloverschrijdend. Leraren maken een aantal inhoudelijke en organisatorische afspraken. De kwaliteit van de evaluatie krijgt sinds vorig schooljaar meer aandacht. Er worden veel nascholingen gevolgd waarvan de impact in het onderwijs duidelijk is.

4.1.1.4 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2006/005)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie toont aan dat de leerlingen de eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen op een behoorlijk beheersingsniveau aan. Zij bewaken actief de verhouding tussen basis- en

Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

uitbreidingsdoelstellingen.

Omdat de vakgroep ervoor kiest om een aantal leerplandoelstellingen van het eerste leerjaar pas in het tweede leerjaar te behandelen, is het aanbod onvoldoende evenwichtig. Bovendien komen de doelstellingen over rekenvaardigheid met rationale getallen in beide leerjaren ruim aan bod. Dit zet de realisatie van de andere leerplandoelstellingen onder druk. Een aantal doelstellingen komen niet of ruim onvoldoende aan bod: in het gekijkte vlak spiegelen ten opzichte van de assen of de oorsprong (leerplandoelstellingen getallenleer eerste leerjaar 3.6 en 3.7), gelijkvormigheid (leerplandoelstelling meetkunde tweede leerjaar 4.1, eindterm 27), spiegeling, puntspiegeling, verschuiving en draaiing zien als transformatie (leerplandoelstellingen meetkunde tweede leerjaar 2.1, 2.2 en 2.3). Sommige doelstellingen krijgen onvoldoende aandacht: het verband tussen optellen en aftrekken, tussen vermenigvuldigen en delen en tussen kwadrateren en berekenen van de vierkantswortel (leerplandoelstellingen getallenleer eerste leerjaar 1.2.6, 1.3.3 en 2.2.5, eindterm 15) en uitkomsten schatten, afronden, evalueren en interpreteren in functie van het gestelde probleem (leerplandoelstelling getallenleer eerste leerjaar 2.2.9, eindterm 12).

Omdat de vakgroep het ontbinden in factoren op het einde van het schooljaar plant en er geen formatieve evaluatie plaatsvindt, krijgen de leerlingen onvoldoende oefenkansen en mogelijkheden tot remediëring over dit thema.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de eisen van het leerplan. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen van het leerplan. Zij maken zinvol gebruik van een rekentoestel. Wiskundige software komt beperkt aan bod. De leraren kiezen voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en (wit)bord. Zij zetten het digitaal leerplatform beperkt maar zinvol in ter ondersteuning van de leerbegeleiding.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De vragen zijn helder geformuleerd. De evaluatie verloopt transparant. De lengte van de examens is billijk. Grotendeels gemeenschappelijke examens in parallelklassen bevorderen de objectiviteit. De examens en toetsen bevragen alle vakgebonden vaardigheden (rekenvaardigheid, tekenvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid, wiskundige taalvaardigheid), hoewel de vakgroep rekenvaardigheid vaak overmatig accentueert.

De vakgroep bewaakt de leerplanrealisatie door bij de summatieve evaluatie de betrokken leerplandoelstellingen te registreren. De analyse van die informatie blijft echter uit, waardoor de leraren de repetitieve evaluatie van sommige doelstellingen en lacunes in de evaluatie niet blootleggen en bijsturen.

Het van jaar tot jaar kopiëren van toetsen en examens en het gebruiken van dezelfde toetsen en examens op verschillende tijdstippen bedreigen de validiteit.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen. Ze respecteren hun leraren en werken actief en constructief mee. De vakdeskundigheid en het engagement van de leraren hebben een positieve invloed op het leerrendement en op de studiehouding. Waar nodig kunnen de leerlingen tijdens de middagpauze een beroep doen op de leraren voor meer uitleg of extra oefeningen. Om het enthousiasme en het probleemoplossend

denken bij de leerlingen te stimuleren, neemt de school deel aan verschillende wiskundewedstrijden.

De leraren houden onvoldoende rekening met de specifieke noden van taalzwakke leerlingen. De vakgroep laat zowel de preventieve leerbegeleiding als de remediëring over aan de professionaliteit van de individuele leraar, waardoor leraargebonden verschillen bestaan. Omdat de meeste leraren nagenoeg geen gebruikmaken van realistische contexten of van differentiërende, activerende en coöperatieve werkvormen, blijven kansen onbenut om de leerwinst en de motivatie van de leerlingen te maximaliseren.

Deskundigheidsbevordering
Overleg De formele vergaderingen van de volledige vakgroep handelen veelal over praktische en organisatorische aangelegenheden, waardoor ze weinig meerwaarde vormen voor de leerplanrealisatie. Leerlinggebonden en didactische onderwerpen komen dan weer wel ter sprake tijdens de frequente informele contacten tussen collega's met parallelklassen.

4.1.1.5 Frans in tso tweede graad Grafische media (Leerplan 2012/025)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De leerbegeleiding ondersteunt het leerproces. De uitrusting voldoet. De evaluatie is globaal voldoende representatief voor de leerplandoelen en biedt de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen te beoordelen. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang* Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. Leerlingen leren mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. De woordenschat en de grammatica worden geïntegreerd aangebracht en ingeoefend in samenhang met de vaardigheden.

De leerplandoelen voor luisteren en lezen worden in voldoende mate aangeboden. De moeilijkheidsgraad van de teksten en de vraagstelling stemt overeen met het vereiste niveau. De variatie aan tekstsoorten is evenwel voor verbetering vatbaar. De leerlingen krijgen genoeg kansen om de mondelinge interactie en de spreekvaardigheid te oefenen tijdens de lessen. De leerplangerichtheid van de spreekvaardigheid is nog niet optimaal. Niet alle taaltaken vervat in de eindtermen komen aan bod. Voor de schrijfvaardigheid voldoet het aanbod niet. Het schrijven wordt te weinig geoefend tijdens het schooljaar zodat er geen leerproces mogelijk is. Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Franstalige wereld. Het vormt een uitdaging voor de vakgroep om verder de leerplangerichtheid van het aanbod te bewaken.

In het algemeen reflecteren leerlingen over de taal. Zowel voor de receptieve als voor de productieve vaardigheden wordt er echter weinig gereflecteerd over de kenmerken van tekstsoorten, over tekstopbouw en over genreconventies. De leerstrategieën voor lezen, luisteren, spreken en schrijven krijgen beperkt expliciete aandacht. Dit aspect van de instructie is voor verbetering vatbaar. Over ondersteunende attitudes voor het leren van de taal wordt er in de lessen mondeling gesproken. Maar ook hier zou een meer gerichte aanpak (bijvoorbeeld door zelfevaluatie) de taalverwerving ondersteunen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau* Globaal biedt de evaluatiepraktijk voldoende de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen na te gaan. Dit schooljaar heeft de vakgroep een evolutie doorgemaakt in verband met de bevraging van kennis. De woordenschat en

Transparantie grammatica worden nu vaker in een functionele context bevraagd waardoor de samenhang tussen het onderricht van kennis en vaardigheden verbeterd is. De luister- en leesvaardigheid worden representatief bevraagd, al is de variatie van tekstsoorten nog niet optimaal en het aantal evaluatiebeurten voor luistervaardigheid beperkt. De beoordeling van de mondelinge interactie sluit voldoende aan bij het leerplan. De evaluatie van de spreek- en schrijfvaardigheid voldoet niet omdat er te weinig leerplandoelen worden geëvalueerd. De vakgroep streeft ernaar om bij elke rapportperiode alle taalvaardigheden te bevragen, maar slaagt hier nog niet altijd in.

De evaluatie is in het algemeen transparant. Leerlingen weten doorgaans wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop ze bevraagd zullen worden. De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De vakgroep hanteert een verhouding van 50 % voor het dagelijks werk en 50 % voor de examens. De puntenverdeling over de verschillende leerplancomponenten werd vastgelegd door de vakgroep en sluit aan bij het leerplan. In de tweede graad van het tso werd dit schooljaar echter vergeten om de verdeelsleutel toe te passen voor de resultaten van het dagelijks werk. Hierdoor kwam er proportioneel veel gewicht te liggen op de kenniscomponent. Op examens en toetsen wordt de puntenverdeling vermeld bij de vragen. Voor de beoordeling van productieve vragen is er een aanzet tot het gebruik van scorewijzers met criteria.

Al zijn de resultaten veeleer zwak, toch slaagt de meerderheid van de leerlingen op jaarbasis. Vorig schooljaar behaalde een groot aantal leerlingen (1 op 4) in het tweede leerjaar van de graad evenwel een onvoldoende. Het onderzoek van de leerlingennotities en de klasbezoeken wijst op een voldoende beheersingsniveau voor de receptieve taalvaardigheden en op een zwak niveau voor de productieve taalvaardigheden. Het studiepeil moet verder bewaakt worden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. Er is veel aandacht voor de motivatie en de succeservaring van de leerlingen. Bij de klasbezoeken werd vastgesteld dat de werksfeer stimulerend is voor de leerlingen. Ze worden aangemoedigd tot participatie. De lessen worden visueel ondersteund door middel van een bordboek. Gevarieerde didactische werkvormen zoals het onderwijsleergesprek en het duowerk bevorderen de interactie. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda en de leerstofoverzichten. Leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen ook mondeling studietips. Er is een aanzet tot begeleid zelfstandig werken bij het inoefenen van kennis en het hanteren van verbeterersleutels. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking en verbetering. Naar aanleiding van evaluatiebeurten reflecteren de leerlingen ook regelmatig over hun prestatie via zelfevaluatie om zo hun eigen leerproces beter onder controle te leren krijgen en de oorzaken van slagen en falen correct te attribueren. Stimulerende compenserende, remediërende en dispenserende (Sticordi) maatregelen worden opgevolgd.

Leraren nemen doorgaans de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen naar aanleiding van zwakke resultaten. Leerlingen worden aangemoedigd om extra computergestuurde oefeningen te maken, maar er wordt niet opgevolgd of ze het daadwerkelijk doen. De studievolgkaarten en

remediëringstrajecten worden conform de schoolafspraken toegewezen en bijgehouden. Er zijn weinig sporen van registratie van de remediëringsopties in het leerlingvolgsysteem. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd bij klassenraden.

Rapporteringspraktijk
*Leerondersteunend
Transparantie*

De vakgroep besteedt veel aandacht aan het informeren van de ouders en de leerlingen over de studievorderingen. Naast het globale cijfer op het rapport bevat het rapport systematisch commentaar. De commentaar is vooral aanmoedigend en geeft soms een duiding van het tekort door de resultaten per leerplancomponent toe te lichten. Hij bevat weinig tips voor remediëring.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet. Elk lokaal is uitgerust met een projector en een computer. Verder zijn er ook computerlokalen toegankelijk en sinds dit schooljaar zijn ze voldoende operationeel om ermee te kunnen werken. De leslokalen zijn beperkt aangekleed met materiaal dat de taal en de cultuur aanschouwelijk maakt. ICT wordt vooral geïntegreerd in het leerproces voor de visuele ondersteuning van de lessen, voor het opzoeken van informatie op het internet en het communiceren met de leerlingen in het kader van de leerbegeleiding. Woordenboeken zijn voorhanden maar niet gemakkelijk toegankelijk. Leerlingen gebruiken ze dus veeleer weinig.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De vakwerking wordt sterk aangestuurd door de schoolleiding en vormt een hefboom voor de kwaliteitsbewaking. Het overleg verloopt taaloverschrijdend. Leraren maken een aantal inhoudelijke en organisatorische afspraken. Er worden nascholingen gevolgd waarvan de impact in het onderwijs duidelijk is. De kwaliteit van de evaluatie krijgt sinds vorig schooljaar meer aandacht. Nieuwe leraren worden goed geïntegreerd en inhoudelijk ondersteund.

4.1.1.6 Basismechanica in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica (leerplan 2013/001)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet evenwichtig en in samenhang gerealiseerd. De evaluatie is niet valide. De infrastructuur en de uitrusting voor lessen voldoen niet.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De school biedt zo goed als volledig de doelstellingen van de algemene technische en praktische vorming aan. In de gedifferentieerde vorming kiest zij voor de clusters machines (basis) en auto (basis), waar het onderwijsaanbod eveneens zo goed als volledig is. De realisatie is echter niet evenwichtig voor de doelstellingen omtrent elektriciteit doordat de benodigde infrastructuur beperkt beschikbaar is. Voor de praktijkopdrachten vormt het technisch proces niet de basis van de werkmethode, hoewel het leerplan dit vooropstelt. Doordat de leraren starten met de realisatiefase verwaarlozen ze de eerste, tweede en laatste fase van het technisch proces. De eerste fase omvat in de probleemstelling of behoefteomschrijving essentiële informatie over waaraan het te ontwikkelen technisch systeem moet voldoen. In de tweede fase van het technisch proces dienen de leerlingen na te denken over een mogelijke oplossing. Door te starten met de realisatiefase, worden de leerlingen niet sterk uitgedaagd om zelf na te denken over oplossingen en oplossingswijzen. Tevens formuleren ze geen criteria waaraan de oplossing moet voldoen. De leerlingen kunnen als gevolg daarvan in de vijfde en laatste fase (evaluatie) het gerealiseerde technisch systeem niet aftoetsen aan de vooraf gedefinieerde criteria. Dit laat kansen onbenut voor het ontwikkelen van kwaliteitsvol onderzoekend leren, zelfstandigheid, probleemoplossend denken en handelen.

De leraren hebben veel aandacht voor theorie. Ze bieden die niet steeds

proefondervindelijk of praktijkgericht aan, hij staat vaak op zich. De scheiding tussen theorie- en praktijkvakken in het lessenrooster en de lesopdrachten bevordert de geïntegreerde aanpak niet. Niettegenstaande sommige leraren met succes de grenzen van hun eigen vakken overstijgen, ontbreekt een graadbrede geïntegreerde aanpak.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Voor de evaluatie van de praktijk zetten de leraren in op transparantie en objectiviteit. Ze benutten daartoe een lijst met evaluatiecriteria per project. Dit is een waardevolle aanzet. De lijst vermeldt echter niet welke vaardigheden belangrijk zijn bij welk criterium, en welk gewicht daaraan wordt toegekend. Dit kan leiden tot situaties waarbij verschillende leraren dezelfde realisatie anders quoteren.

De evaluatie van de theorie valt op door een groot aantal theoretische toetsen en examens. Leraren stellen vooral kennisgerichte vragen, ook over praktische vaardigheden. De evaluatie is daardoor onvoldoende gelinkt aan de leerplandoelstellingen en het daarin vermelde beheersingsniveau. De wijze waarop sommige evaluaties verbeterd worden, kan onmogelijk aanleiding geven tot waardevolle feedback over het leerproces van de leerling. Leraren konden de gegeven punten niet steeds verantwoorden. In sommige gevallen zouden punten tot stand komen door ze te combineren met punten gegeven binnen een ander deelvak. Dit kon echter niet aangetoond worden.

Al deze factoren leiden tot een evaluatie die geen representatief beeld geeft van de leerprestaties en -vorderingen van de leerlingen en niet valide is.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren maken gebruik van uitgeschreven cursussen en projecten. De inhoud van de cursussen zijn correct, maar ze ogen niet eigentijds. Tijdens de lessen valt het goede contact tussen de leerlingen en de meeste leraren op. Leerlingen aarzelen niet om vragen te stellen. Ondanks soms grote interculturele verschillen helpen de leerlingen elkaar spontaan. In klasgroepen waar de interculturele verschillen voor problemen zorgen, werkt de school samen met externe begeleiders om de teamgeest en onderlinge verstandhouding tussen de leerlingen te versterken.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De algemene doelstellingen, alsook de algemene vakgerichte attitudes met betrekking tot veiligheid, gezondheid, hygiëne en welzijnsbewustzijn worden niet in voldoende mate gerealiseerd omwille van een gedateerde en op sommige vlakken onveilige uitrusting of infrastructuur voor lassen. Er is struikel- en valgevaar door ontbrekende tegels en oneffenheden in de werkplaats. De individuele werkruimtes zijn onvoldoende of niet afgeschermd. Voor autogeen lassen ontbreekt een afzuiging. Dit verhindert de evacuatie van de dampen die ontstaan bij het smelten van toevoegmateriaal en het leggen van een lasrups.

De andere infrastructuur voldoet en de minimale materiële vereisten zijn aanwezig om een volledige leerplanrealisatie mogelijk te maken.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren Basismechanica sluiten aan bij de vakgroep 'Autotechniek'. Daarbinnen is regelmatig en gestructureerd overleg, maar volgens de verslagen zijn de leraren Basismechanica niet geregeld aanwezig. Zij overleggen regelmatig onderling. Ze bespreken daarbij vooral praktische zaken. Pedagogisch-didactische onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de verticale leerlijn wanneer vanaf volgend schooljaar de tweede graad Basismechanica volledig gericht wordt op de cluster auto (basis en uitbreiding), komen weinig aan bod.

De leraren volgden recent geen vakspecifieke, noch algemeen didactische nascholingen via de school, terwijl net een grote nood bestaat aan navorming over geïntegreerd werken en evalueren ter ondersteuning van het onderwijsleerproces.

4.1.1.7 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen 2005/045 en 2004/110)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerlingen van de tweede en de derde graad alle doelstellingen in voldoende mate bereiken. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerplanrealisatie vertoont hiaten en is niet afgestemd op het geïntegreerd concept. De ondersteunende rol van theorie bij de praktische uitvoeringen wordt onvoldoende bewaakt. De opdrachten kaderen niet binnen het technologisch proces, dat wordt gekenmerkt door een duidelijke opdrachtschrijving, het opdoen van relevante kennis, de voorbereiding en de realisatie. De vooropgestelde kwaliteitseisen ontbreken in de meeste oefeningen.

In de tweede graad Hout zijn de opdrachten gericht op het aanleren van de basistechnieken. De leerlingen werken zowel met massief hout als met plaatmateriaal. Bij de realisaties kan de school echter niet aantonen dat de manuele en de machinale vaardigheden uitgebreid aan bod komen. Voor de theoretische component en het technisch tekenen vormen de leerboeken en niet het leerplan het richtsnoer voor het leerstofaanbod. Aangezien de boeken inhoudelijk slechts gedeeltelijk bij het leerplan aansluiten, worden sommige doelen sterk benadrukt terwijl andere nauwelijks aan bod komen. De attitude is onvoldoende aanwezig om aan alle basisoefeningen een zinvolle functie te geven.

Het leerplan van de derde graad Houtbewerking wordt te oppervlakkig geïmplementeerd. De leerplandoelstellingen met betrekking tot eigen werkzaamheden plannen, de werkplek organiseren en een administratie bijhouden hebben geen raakvlak met de voorbereidende studie van de projecten. De leerlingen oefenen te weinig het opstellen van de eigen werkmethode. De uitvoeringstekeningen worden zowel manueel als via CAD-software (Computer-Aided Design) uitgevoerd. De doelen over daktimmerwerk komen in de praktijk niet aan bod. De leerlingen vervaardigen een eenvoudige trap op schaal. Deze realisaties beïnvloeden het inschatten van ware grootteverhoudingen en hebben geen functionele eindbestemming. Aspecten van duurzaam bouwen worden nog te weinig opgenomen in de projecten. Het leren bedienen van een CNC (Computer Numerical Control) -gestuurde machine gebeurt niet. De school kan niet aantonen dat de meeste basiscompetenties van de beroepsprofielen 'buitenschrijnwerker', 'binnenschrijnwerker', 'interieurbouwer', 'meubelmaker' en 'daktimmerman' per individuele leerling zijn bereikt.

Het praktische gedeelte van de geïntegreerde proef is representatief voor het profiel van de opleiding. In het dossier ontbreekt veelal diepgang. De externe jury is onvoldoende betrokken bij de opdracht en de evaluatie van het proces. De stage wordt niet aangewend om de tekorten voor het bereiken van de leerplandoelstellingen per leerling aan te vullen. De organisatie van de stage verloopt niet conform de regelgeving. De stageactiviteitenlijst, gezamenlijk opgesteld door de stagebegeleider en de stagementor, ontbreekt (SO/2002/09).

De leerlingresultaten voldoen, maar zijn gebaseerd op een onvolledig onderwijsaanbod en een niet valide evaluatie. Hierdoor geven ze geen correcte informatie over de bereikte leerplandoelstellingen per leerling.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij gebrek aan verantwoordingsstukken kan de school niet aantonen dat de evaluatiepraktijk valide verloopt. Vooral van het deelvak praktijk worden onvoldoende documenten voorgelegd.

Het geheel van de evaluatie is onvoldoende transparant. Voor de technische vakken worden de leerlingen geëvalueerd aan de hand van toetsen en examens, waarbij de onderliggende criteria niet altijd duidelijk zijn. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet niet. Er wordt bovendien niet op een evenwichtige wijze gepeild naar de verschillende beheersingsniveaus van het leerplan. De nadruk ligt te sterk op kennisreproductie bij de theoretische onderdelen. Daarbij wordt ook vaak gepeild naar kennis van weinig relevante gegevens.

De evaluatie van de praktijkoefeningen en het technisch tekenen werden vorig schooljaar niet gelijkgericht aangepakt. Bij gebrek aan een gemeenschappelijke beoordelingsformat steunde de evaluatie te veel op de intuïtie van de leraren. De teamleden koppelden hun beoordelingen rechtstreeks aan de realisatie, maar gaven niet aan hoe de toegekende scores tot stand kwamen. Deze werkwijze bracht de validiteit van de evaluatie in het gedrang. De vakgroep werkt dit schooljaar met meer transparante instrumenten, waarmee de evaluatie strikter vanuit de leerplandoelstellingen benaderd wordt. Daaraan wordt ook zelfevaluatie door de leerling gekoppeld. De noodzakelijke bijsturing is momenteel nog onvoldoende concreet en leerplangericht uitgewerkt.

Tijdens de stage ligt de nadruk te sterk op het evalueren van attitudes. De eigenlijke activiteiten en in het bijzonder de beroepsvaardigheden worden beperkt geëvalueerd. Bijgevolg gaat de evaluatie in onvoldoende mate na in hoeverre de leerplandoelstellingen tijdens de stage worden bereikt.

De school voorziet in zowel proces- als productevaluatie bij de geïntegreerde proef en de stage, maar evaluatiecriteria ontbreken.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. De cijfers hebben slechts een beperkte informatiewaarde rond het bereiken van de competenties, aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie. De rapportcommentaren zijn meestal vaststellend. Ze bevatten geen aanwijzingen over de effecten van de voorbije remediëring of de te ondernemen remediëring.

Via het talentenrapport krijgt de leerling informatie over een aantal vakgebonden attitudes. De leraren schatten deze attitudes in via een SAM-schaal (schaal attitudemeting). Dit rapport dient als basis voor feedbackgesprekken. Het talentenrapport sluit echter onvoldoende aan bij de competenties vermeld in de leerplannen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende materiële middelen om de leerplandoelen te realiseren. Toch zijn de organisatie en de inrichting van het vaklokaal en de werkplaatsen weinig inspirerend. Orde en netheid krijgen in het atelier niet altijd de nodige aandacht. De werkposten van de leerlingen zijn versleten. De basisveiligheden aan de meeste machines zijn ter beschikking. De slijpmolens zijn in beide werkplaatsen onvoldoende beveiligd. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. In het atelier van de tweede graad zijn de werk- en loopzones niet correct afgebakend. In de werkplaats (C15) worden gevaarlijke producten opgeslagen in niet-geschikte recipiënten. Bovendien is er in

beide ateliers geen geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen beschikbaar.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren begeleiden de leerlingen op een vakkundige wijze tijdens de uitvoering van hun werkopdrachten, waardoor de meeste lessen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat verlopen.

Momenteel beschikken de leerlingen over door de leraren ontwikkeld cursusmateriaal en maken ze gebruik van een leerboek. Het cursusmateriaal is niet aangepast aan het beheersingsniveau van de opleiding en mist enige structuur. De mix van zelfgemaakte delen met kopieën uit leerboeken biedt geen overzichtelijk geheel ter ondersteuning van het leren van leerlingen.

De leerlingen krijgen tijdens de praktijkmomenten doorgaans sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. De leerlingen krijgen zelden schriftelijke feedback. Voor de theoretische component steunt de remediëring te weinig op een planmatige aanpak en is ze te vrijblijvend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen, maar worden te weinig aangesproken indien ze zelf hun leerproces niet voldoende in handen nemen.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting vonden formele overlegmomenten maar sporadisch plaats. Het overleg gebeurde niet op regelmatige basis en was vooral gericht op het organisatorische aspect. Pedagogisch-didactische thema's zoals afspraken maken om gelijkgericht te werken en evalueren kwamen zelden aan bod. De laatste twee schooljaren werden er weinig vakgerichte nascholingen gevolgd. Recentelijk heeft de vakgroepwerking een nieuw elan gekregen. De school heeft dit schooljaar een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding. Er is echter nog een weg te gaan om de onderwijs- en de evaluatiepraktijk af te stemmen op de eisen in de leerplannen en om criteria te ontwikkelen voor zowel proces- als productevaluatie.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

organisatie van de stage (stageactiviteitenlijst) volgens omzendbrief SO/2002/09

4.1.1.8 Specifieke vorming in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan 2012/018)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet evenwichtig, noch in samenhang conform het leerplan aangeboden. De evaluatiepraktijk mist transparantie, normering, validiteit en doelmatigheid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen aan op het juiste beheersingsniveau. Ze zijn echter geclusterd in verschillende deelvakken. Door sterk vast te houden aan dit concept, laten de leraren de geïntegreerde aanpak aan zich voorbij gaan. De leerplandoelstellingen worden dan ook niet in samenhang aangeboden conform de leerplanvisie. Dit leidt tot inefficiënt gebruik van de onderwijstijd, doordat de leraren in de praktijklessen leerinhouden herhalen die in de theorie reeds behandeld werden. In het vak technisch tekenen werken de leerlingen aan schema's die zij daarna in de praktijk nogmaals, maar dan niet op computer, tekenen. De jaarplannen zijn te algemeen opgesteld om te kunnen fungeren als instrumenten om de integratie van theorie en praktijk in goede banen te leiden.

In de ingerichte vakken komen heel wat doelstellingen onvoldoende praktijkgericht, te theoretisch en te diepgaand aan bod. De behandeling van theorie vertrekt onvoldoende vanuit het proefondervindelijk leren. Leerlingen

moet soms te abstracte berekeningen maken en formules kennen, hoewel het leerplan vooropstelt dat leerlingen steeds moeten kunnen beschikken over de formules. Het bereikte niveau bij een aantal leerlingen ligt daardoor hoger dan wat het leerplan vereist. Het heeft eveneens tot gevolg dat sommige leerlingen grote leermoeilijkheden ondervinden voor uitbreidings- of verdiepingsleerstof.

Ondanks enkele recente ongevallen in de afdeling, zetten de leraren onvoldoende in op zowel de noodzakelijke attitude als de ondersteunende en specifieke leerplandoelstellingen inzake veiligheid. Leerlingen kennen onvoldoende de werkprocedures voor veilig werken (de vitale vijf en de gouden acht). De leraren herhalen onvoldoende de richtlijnen inzake veilig werken aan elektrische installaties en de risico's en de gevaren die daarmee gepaard gaan. Een louter theoretische behandeling ervan volstaat niet om de attitude te verwerven. De leslokalen zijn veilig om in te leren en werken maar veiligheid wordt er nergens aanschouwelijk voorgesteld.

De leraren starten in het eerste leerjaar van de tweede graad met gesloten, sterk gestructureerde projecten. Naarmate de leerling vordert, krijgt hij meer vrijheid en zelfstandigheid in de projectuitvoering.

De leraren ondersteunen de uitvoering van de projecten met projectenbundels. Hierin is het technisch proces niet duidelijk terug te vinden. Projecten beginnen met de realisatiefase. Hierdoor verwaarlozen de leraren de eerste, tweede en laatste fase van het technisch proces. De eerste fase omvat in de probleemstelling of behoefteomschrijving essentiële informatie over waaraan het te ontwikkelen technisch systeem moet voldoen. In de tweede fase van het technisch proces dienen de leerlingen na te denken over een mogelijke oplossing. Door onmiddellijk over te gaan naar de realisatie, worden de leerlingen niet sterk uitgedaagd om zelf na te denken over oplossingen en oplossingswijzen. Tevens formuleren ze geen criteria waaraan de oplossing dient te voldoen. De leerlingen kunnen als gevolg daarvan in de vijfde en laatste fase (evaluatie) het gerealiseerde technisch systeem niet aftoetsen aan de vooraf gedefinieerde criteria. Dit laat kansen onbenut voor het ontwikkelen van kwaliteitsvol onderzoekend leren, zelfstandigheid, probleemoplossend denken en handelen.

De leraren bewaken het onderwijsaanbod en de leerlijn doorheen de twee graden Elektrische installaties nog niet voldoende structureel.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Voor de evaluatie van de praktijk maken de leraren gebruik van een overzichtslijst met criteria. Deze omvatten zowel algemene als vakspecifieke attitudes alsook technische vaardigheden en productrealisatie. De minderheid van de criteria heeft betrekking op de technische vaardigheden en de productrealisatie. Hoewel dit niet zichtbaar is op de overzichtslijst, krijgen deze twee een niet vooraf bepaald maar toch groot puntengewicht. De beperkte transparantie en vage normering leiden ertoe dat leerlingen niet goed weten hoe de leraren evalueren en waarom ze punten verliezen. Leraren zijn zich bewust van de zwaktes van het gehanteerde systeem. Ze zijn zoekende naar een meer transparante en objectieve werkwijze voor de volledige afdeling (tweede en derde graad).

De evaluatie van de theorie valt op door een groot aantal theoretische toetsen en examens. Leraren vragen daarbij vooral naar kennis en berekeningen waarvan de leerlingen het nut niet inzien. Deze vraagstellingen kunnen vaak niet gelinkt worden aan leerplandoelstellingen en het verwachte beheersingsniveau, kennis

wordt daarbij teveel als doel benaderd dan als ondersteunend aan de praktijk. De wijze waarop sommige evaluaties verbeterd worden, kan onmogelijk aanleiding geven tot waardevolle feedback over het leerproces van de leerling. De evaluatie van de theorie is eveneens onvoldoende geïntegreerd in het onderwijsproces. De leraren bekijken het te sterk als een afzonderlijke activiteit in plaats van een progressief leermoment van waaruit de leraren het onderwijsleerproces ondersteunen en/of bijsturen.

Door het hoge niveau van de theorie en het gewicht dat de leraren hieraan toekennen in hun lessen, ligt de lat voor sommige leerlingen te hoog. De evaluatiecijfers tonen dit aan. De klassenraad deliberaert deze leerlingen wanneer zij slagen voor de praktijk- en andere vakken. De leraren onderschatten daarbij echter de impact van het herhaaldelijk niet-slagen in de theorievakken op het zelfbeeld van de leerlingen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen werken vanaf het begin van de tweede graad al opvallend zelfstandig. De projectenbundels ondersteunen en stimuleren hen hierin. Leraren begeleiden de leerlingen op een degelijke wijze tijdens de uitvoering. Waar nodig, geeft de leraar vooral curatief feedback. Leerlingen voelen zich vrij om vragen te stellen aan de leraar en/of hun medeleerlingen. De praktijklessen verlopen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat. Hoewel de leraren geen gebruik maken van een gestructureerde aanpak voor leerlingen met taalachterstand of zij-instromers, hanteren zij dit op een goede en krachtige manier in hun lessen. Deze leerlingen draaien al na korte tijd zelfstandig mee in de praktijklessen. Buiten de projectenbundels voor praktijk, gebruiken de leraren zelfgemaakte cursussen voor de theorie. De meeste cursussen zijn te volumineus, theoretisch en veeleer bestemd voor gebruik in het tso. De cursussen staan eveneens volledig los van de projectenbundels, waardoor de leraren geen gevolg geven aan de richtlijn uit het leerplan om theorie te geven in functie van de praktijkoefeningen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De praktijklokalelektricitet vallen op door hun aangename en lichterjke leeromgeving. Leerlingen beschikken over voldoende oppervlakte om zelfstandig te leren. Leraren maken efficiënt en krachtig gebruik van de beschikbare oppervlakte. De gecompliceerde oefeningen die meer vrije ruimte vereisen, plaatsen zij op wanden in het midden van de praktijklokalelektricitet. De opstellingen waar de leerlingen overzicht over dient te krijgen, bouwen de leerlingen overzichtelijk op de muren van de lokalelektricitet. De organisatie van de lokalelektricitet maakt de leerlijn binnen de graad – de stijgende complexiteit van en zelfstandigheid in de opdrachten – zichtbaar. Leraren beschikken over de minimale materiële vereisten om het leerplan te realiseren. Ze zetten in op de integratie van ICT in het leerproces. De effectiviteit hiervan is echter wisselend, doordat sommige computers aan vervanging toe zijn en de ICT-infrastructuur niet altijd goed werkt.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep overlegt regelmatig en zowel formeel als informeel. De formele vergaderingen verlopen gestructureerd, met agenda en verslaggeving. Zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen komen aan bod. In voorbereiding van een klassenraad bespreken de leraren de vorderingen van leerlingen.

De sfeer binnen de vakgroep is goed en leraren delen spontaan ervaringen en expertise.

De vakgroep startte recent het eerste denkwerk rond een valide en gezamenlijke evaluatiepraktijk.

Pedagogisch-didactische nascholingen zijn veeleer beperkt, terwijl net een grote nood bestaat aan navorming over geïntegreerd werken en evalueren ter ondersteuning van het onderwijsleerproces.

4.1.1.9 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële elektriciteit (leerplannen 2009/019 en 2005/018)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden op het juiste beheersingsniveau gerealiseerd. De samenhang en het evenwicht van het onderwijsaanbod voldoen nipt. De evaluatie is nipt valide. Enkele leermiddelen ontbreken. De infrastructuur is sterk uitgebouwd.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Zowel in de derde graad als in het specialisatiejaar realiseren de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen. Uitzonderlijk behandelen de leraren enkele leerplandoelstellingen niet op het juiste niveau.

In de derde graad gaan leraren in hun aanpak soms te weinig uit van het proefondervindelijk leren als basis voor het behandelen van de theorie. De theorie staat daarom af en toe los van de praktijk. Leerlingen beseffen daardoor niet altijd wat het nut is van de (soms te abstracte) berekeningen die zij moeten maken. Deze aandacht voor theorie resulteert in enkele uitgebreide cursussen met inhouden die niet steeds te linken zijn aan het leerplan en/of die het voorgeschreven beheersingsniveau overstijgen.

De integratie van praktijk en theorie hangt samen met de individuele inspanningen van leraren. Geïntegreerd werken gebeurt, maar is nog geen breed ingeburgerde praktijk.

Het technologisch proces vormt nog niet altijd het startpunt van een project of opdracht. Leraren leggen het zwaartepunt vooral op de derde en vierde fase: de realisatie en ingebruikname van het technisch systeem. De leraren laten hierdoor kansen liggen tot het stimuleren van het analyserend vermogen (fase 1: probleem/behoefte-analyse), probleemoplossend vermogen (fase 2: oplossingswijzen onderzoeken en criteria formuleren waaraan de oplossing moet voldoen), het (zelf)evaluerend vermogen (fase 5: evaluatie en reflectie) en zelfstandig werken. Het gestructureerd opzoeken van fouten ontwikkelen de leerlingen voldoende in de opdrachten en projecten.

In het specialisatiejaar kunnen de leraren enkele doelstellingen (omtrent industriële componenten, vermogenelektronica en vermogenregeling) niet op het voorgeschreven beheersingsniveau behandelen omdat de leermiddelen niet voorhanden zijn.

In dit specialisatiejaar voldoet de integratie van praktijk en theorie. Het materiaal dat de theorie en praktijk ondersteunt, is afgestemd op het gevraagde beheersingsniveau.

In alle drie de jaren van de derde graad zijn de stages en geïntegreerde proeven kwaliteitsvol en aangepast aan het niveau van de studierichting. De stageactiviteitenlijst, gezamenlijk opgesteld door de stagebegeleider en de stagementor, ontbreekt (SO/2002/09).

In de derde graad en het specialisatiejaar valt duidelijk de leerlijn in zelfstandigheid op. Daar waar de leerlingen in het begin van de graad veelal gestructureerde maar toch voldoende open opdrachten krijgen, werken zij in het specialisatiejaar quasi zelfstandig en/of in team met andere leerlingen. Leerlingen besteden in dit jaar zeer veel tijd aan hun geïntegreerde proef en

stage(-opdracht). Deze zijn kwalitatief, realistisch en relevant voor het studierichtingsprofiel. Leraren bewaken actief het industrieel karakter van het geheel van de vorming. Ze denken na over toekomstige proeven en opdrachten opdat dit industrieel karakter voldoende sterk aanwezig blijft.

Ondanks enkele recente ongevallen in de afdeling, zetten de leraren onvoldoende in op zowel de noodzakelijke attitude als de ondersteunende en specifieke leerplandoelstellingen inzake veiligheid. Leerlingen kennen onvoldoende de werkprocedures voor veilig werken (de vitale vijf en de gouden acht). De leraren herhalen onvoldoende de richtlijnen inzake veilig werken aan elektrische installaties en de risico's en de gevaren die daarmee gepaard gaan. Een louter theoretische behandeling ervan volstaat niet om de attitude te verwerven. De leslokalen zijn veilig om in te leren en werken maar veiligheid wordt er nergens aanschouwelijk voorgesteld.

De leraren bewaken het onderwijsaanbod en de leerlijn doorheen de twee graden Elektrische installaties nog niet voldoende structureel.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie van de theorie gebeurt via een relatief groot aantal theoretische toetsen en examens. Op enkele uitzonderingen na, voldoet de afstemming op het leerplan. De verbeteringen van de evaluaties gebeuren kwalitatief, tekorten leiden regelmatig tot leerondersteunende feedback. Nog niet alle leraren bekijken de evaluatie als een progressief leermoment.

In de derde graad maakten de leraren geen afspraken over de evaluatie van de praktijk. Elke leraar gebruikt zijn eigen systeem en criteria, maar sommige aanpakken schieten tekort op het vlak van transparantie of normering. Leerlingen weten doorgaans wel waarop zij geëvalueerd worden, maar minder hoe dit juist gebeurt.

In het specialisatiejaar gebeurt de evaluatie van theorie en praktijk evenwichtig. De verbeteringen kunnen de basis vormen voor leerondersteunende feedback naar de leerlingen, maar leraren doen dit niet frequent. Hoewel de evaluatie valide is, ontbreekt ook hier een gemeenschappelijke systematiek die uitgaat van transparantie voor de leerlingen, objectiviteit en normering. Leraren zijn zich bewust van de werkpunten. Ze zijn zoekende naar een meer transparante en objectieve werkwijze voor de volledige afdeling (tweede en derde graad).

Leerlingen krijgen in de derde graad en het specialisatiejaar regelmatig, onder de vorm van gespreide evaluatie, resultaten van en feedback over het verloop van hun geïntegreerde proef en stages.

Bij de geïntegreerde proeven bleken vooral de administratieve vaardigheden en stiptheid van belang, alsook de attitudes. De praktische vaardigheden van een leerling staan op verrassend weinig punten.

De evaluaties van de stage gebeuren via een nieuw softwareprogramma en zitten momenteel in een ontwikkelingstraject. De evaluatie is duidelijk gelinkt aan de leerplandoelstellingen en gebeurt aan de hand van criteria. Zowel de stagementor, stagebegeleider van het bedrijf als de leerling evalueren de stage.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren laten de leerlingen tijdens de praktijklessen op basis van goed uitgewerkte projectenbundels zelfstandig leren. Hierin zijn niet steeds alle fasen van het technisch proces duidelijk aanwezig.

Waar nodig, geeft de leraar vooral curatief feedback. Leerlingen voelen zich vrij om vragen te stellen aan de leraar en/of hun medeleerlingen. De praktijklessen verlopen in een aangenaam en constructief leef- en leerklimaat.

Buiten de projectenbundels voor praktijk, gebruiken de leraren zelfgemaakte

cursussen voor de theorie. Vooral in de derde graad zijn deze voor enkele vakken te volumineus, theoretisch en veeleer bestemd voor gebruik in het tso. Soms bevatten ze overbodige inhoud die de leraren niet behandelen. De link tussen theorie en praktijk voldoet niet. Leraren werken bij laboproeven meer praktijkgericht en proefondervindelijk. Toch behandelen ze onderwerpen regelmatig eerst theoretisch, om ze daarna aan bod te laten komen in de praktijk. Ze reiken die theorie niet aan via proefondervindelijk leren en deze vervult dan niet de rol van onderbouwing voor de praktijk.

De begeleiding van de geïntegreerde proeven gebeurt hoofdzakelijk door de leraren. Waar de geïntegreerde proef in een bedrijf plaatsvindt, begeleidt ook een stagementor van het bedrijf deze proef.

De begeleiding van de stage gebeurt door een leraar, steeds in tandem met een stagementor van het bedrijf. Via regelmatige stagebezoeken houdt de leraar/stagebegeleider voeling met het leerproces van de leerling. Waar nodig, verhoogt de stagebegeleider het aantal stagebezoeken om bijvoorbeeld problemen mee op te lossen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De praktijklokalelektrische vallen allemaal op door hun aangename en lichtrijke leeromgeving. Leerlingen beschikken over voldoende oppervlakte om begeleid zelfstandig te leren. Leraren maken efficiënt en krachtig gebruik van de beschikbare oppervlakte. De gecompliceerde oefeningen die meer vrije ruimte vereisen, plaatsen zij op wanden in het midden van de praktijklokalelektrische. De opstellingen waar de leerlingen gemakkelijk overzicht over dient te krijgen, bouwen de leerlingen overzichtelijk op de muren van de lokalelektrische. De organisatie van de lokalelektrische maakt de leerlijn binnen de graad – de stijgende complexiteit en zelfstandigheid van de opdrachten – zichtbaar.

De school voorziet in de meeste materiële vereisten om het leerplan te realiseren maar enkele leermiddelen voor het praktijkgericht behandelen van industriële componenten, vermogenelektronica en vermogenregeling ontbreken.

De leraren zetten in op de integratie van ICT in het leerproces. De effectiviteit hiervan is echter wisselend, doordat sommige computers aan vervanging toe zijn en de ICT-infrastructuur niet altijd goed werkt.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De vakgroep overlegt regelmatig en zowel formeel als informeel. De formele vergaderingen verlopen gestructureerd, met agenda en verslaggeving. Zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen komen aan bod. In voorbereiding van een klassenraad bespreken de leraren de vorderingen van leerlingen.

De sfeer binnen de vakgroep is goed en leraren delen spontaan ervaringen en expertise.

De vakgroep startte recent het eerste denkwerk rond een valide en gezamenlijke evaluatiepraktijk.

Pedagogisch-didactische nascholingen zijn veeleer beperkt, terwijl net een nood bestaat aan navorming over geïntegreerd werken en evalueren ter ondersteuning van het onderwijsleerproces.

Inbreuk(en) op regelgeving

organisatie van de stage (stageactiviteitenlijst) volgens omzendbrief SO/2002/09

4.1.1.10 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan 2009/050)

Voldoet niet

Sommige leerplancomponenten komen niet of ruim onvoldoende aan bod. De evaluatie is niet representatief voor de eindtermen en leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In de schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werden volgende leerplancomponenten niet aangeboden: goniometrisch rekenen (leerplandoelstellingen 1.6.3 tot 1.6.6), kansverdelingen (leerplandoelstellingen 2.4.3 tot 2.4.9, eindterm 16) en statistiek in twee veranderlijken (leerplandoelstellingen 2.5.1 tot 2.5.5). De doelen in verband met de grafische aanpak van problemen komen onvoldoende aan bod (leerplandoelstellingen 1.2.4, 1.2.9, 1.3.3, 1.6.9, 1.6.14, 1.7.7 en 1.9.3, eindtermen 10 en 13). Ook volgende onderwerpen krijgen onvoldoende aandacht: grafieken van functies met een meervoudig functievoorschrift (leerplandoelstelling 1.2.8, eindterm 11), de afgeleide interpreteren als maat voor de ogenblikkelijke verandering (leerplandoelstelling 1.5.2, eindterm 12), de grafiek van $f(x) = \sin x$, $f(x) = \cos x$ en $f(x) = \tan x$ construeren vanuit de goniometrische cirkel (leerplandoelstelling 1.6.7, eindterm 11) en machten met rationale exponenten (leerplandoelstelling 1.7.2). De recente bijstellingen in het aanbod tonen aan dat de vakgroep reeds gestart is met het wegwerken van de lacunes in het aanbod.

Naast de basisdoelen biedt de vakgroep nog een waaier aan uitbreidingsdoelen, verdiepingsdoelen en leerplanvreemde doelen aan. Dat brengt de realisatie van de basisdoelen in het gedrang en maakt het aanbod onevenwichtig.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de eisen van het leerplan. De lessen vinden plaats in een recentelijk gerenoveerd en stimulerend uitgedost lokaal. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan. Zij maken zinvol gebruik van een rekentoestel. Wiskundige software komt beperkt aan bod. De leraren kiezen voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en krijtbord. Zij zetten het digitaal leerplatform beperkt maar zinvol in ter ondersteuning van de leerbegeleiding.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Omwille van verschillende redenen is de evaluatie niet valide. De toetsen en examens focussen nagenoeg alleen op rekenvaardigheid. Verschillende andere leerplandoelstellingen worden niet of nauwelijks getest. Het beheersingsniveau van toetsen en examens overstijgt het leerplan. Door repetitieve vraagstelling is de lengte van de examens onbillijk. Toetsen en examens worden van jaar tot jaar gekopieerd. Rekenfouten hebben een te grote impact op de scores.

De evaluatie is onvoldoende transparant. De puntenverdeling op de examens en toetsen ontbreekt. De school kan onvoldoende aantonen dat de studiesanctionering alleen wordt bepaald door de evaluatie van de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen rustig en gestructureerd. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat en de recente herinrichting van het wiskundelokaal stimuleren de betrokkenheid van de leerlingen. Ze respecteren hun leraren en werken actief en constructief mee. De vakdeskundigheid en het engagement van de leraren hebben een positieve invloed op het leerrendement en op de studiehouding. Het aanbieden van stappenplannen en strategieën dragen bij tot de sterke preventieve leerbegeleiding. Waar nodig kunnen de leerlingen tijdens de middagpauze een beroep doen op de leraren voor meer uitleg of extra oefeningen. Om het enthousiasme en het probleemoplossend denken bij de

leerlingen te stimuleren, neemt de school deel aan verschillende wiskundewedstrijden.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De formele vergaderingen van de volledige vakgroep handelen veelal over praktische en organisatorische aangelegenheden, waardoor ze weinig meerwaarde vormen voor de leerplanrealisatie.

De leraren volgen een zeer beperkt aantal nascholingen en multipliceren die via de elektronische leeromgeving. De impact ervan op de lespraktijk en op de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep is weinig zichtbaar.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school beschikt over een aantal vestigings- en lesplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) heeft betrekking op de hoofdvestigingsplaats Boomgaardstraat 56, Boomgaardstraat 60, De Merodelei 220 en op de vestigingsplaatsen Begijnenstraat 24, Hertoginstraat 124 en Koningin Astridlaan 58 te Turnhout. Een aantal lokalen worden gemeenschappelijk gebruikt door het secundair onderwijs, het Centrum voor Leren en Werken (GO! atheneum De Vesten te Herentals) en het Centrum voor Volwassenenonderwijs (Horito te Turnhout). De sporthal wordt gedeeld met de basisschool Kameleon te Turnhout.

De school diende een masterplan in voor de vestigingsplaats Boomgaardstraat bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (Agion). Op het ogenblik van de doorlichting zijn de werken voor de nieuwbouw reeds gestart. In afwachting van de verhuizing naar deze nieuwbouw in september 2016 zorgt de school ervoor dat de situatie van de leer- en werkomgeving voldoende veilig en bewoonbaar blijft. De afbraak van het gebouw M staat gepland samen met de verkoop van de omliggende gronden. Ook de renovatie van de huidige refter en de bouw van een nieuwe sporthal is opgenomen in het infrastructuurplan van de school.

In het paviljoen G op de vestigingsplaats De Merodelei 220 zitten er tijdens de doorlichting geen leerlingen meer. Dit paviljoen is dus niet opgenomen in de controle. De aanvraag tot gebruik van Koningin Astridlaan 58 en Hertoginstraat 124 te Turnhout als vestigingsplaatsen is nooit gebeurd.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na, maar ze is hierin nog onvolledig en de kwaliteit varieert per vestigingsplaats.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. Het comité is reglementair samengesteld, maar beschikt niet over een huishoudelijk reglement. De gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden, maar de instelling kan voor de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 geen preventief onderhoudsprogramma voor haar infrastructuur en uitrusting voorleggen. De school verzamelt in beperkte mate gegevens om de kwaliteit van haar welzijnsbeleid doelgericht te evalueren.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De meeste opmerkingen van het brandpreventieverslag op de vestigingsplaats De Merodelei 220 (d.d. 20/12/2004) zijn reeds weggewerkt. Ondanks de opmerkingen in het brandpreventieverslag, zijn er nog steeds een aantal nooduitgangen in de gebouwen E en C op slot. De noodzakelijke pictogrammen zijn niet altijd aangebracht volgens de voorschriften. Voor de vestigingsplaats Koningin Astridlaan 58 werd een evacuatieoefening opgenomen in het jaaractieplan, maar deze werd tot op heden niet uitgevoerd. De gesloten nooduitgang op de eerste verdieping dient steeds geopend te worden, wanneer personeelsleden of leerlingen aanwezig zijn. Volgens het laatste keuringsverslag (d.d. 06/03/2015) is de elektrische laagspanningsinstallatie op de vestigingsplaats De Merodelei 220 niet conform de voorschriften. De hieraan gekoppelde acties zijn nog niet opgenomen in het globaal preventieplan. Aan de opmerking in het verslag van het FAVV (Federaal

Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) in verband met de afscheiding tussen de toiletten en de ruimte waar levensmiddelen worden gestockeerd, werd op de vestigingsplaats Koningin Astridlaan 58 nog geen gevolg gegeven.

Op de vestigingsplaats De Merodelei 220 ogen sommige lokalen (onder andere deze van hout, auto, werkplaats klusjesman) vrij rommelig. In beide houtateliers zijn de werkbanken versleten. De meeste slijpmolens zijn niet beveiligd. Niet in alle werkplaatsen zijn de juiste werk- en loopzones afgebakend. In het laslokaal (B59) zijn de lascabines niet afgeschermd en ontbreekt de afzuiging voor autogeen lassen.

Het risico op valgevaar en verwondingen in de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 is door de vervormde roosters erg hoog. De doelen zijn niet verankerd. De plafonds zijn op verschillende plaatsen beschadigd. In het laslokaal (B59) op de Merodelei 220 is er struikel- en valgevaar door ontbrekende tegels en oneffenheden.

De instelling voert de meeste controles uit van toestellen/installaties/arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon. De periodieke controles van alle ladders op de vestigingsplaats De Merodelei 220 gebeurt nog niet systematisch. In de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 zijn de turntoestellen niet nagekeken door een bevoegd persoon.

Op de vestigingsplaats De Merodelei 220 is er geen geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen. Tijdens de rondgang zijn er op verschillende plaatsen gevaarlijke producten gevonden die bereikbaar zijn voor de leerlingen. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een voorgeschreven etiket en worden opgeslagen in de geschikte recipiënten. MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) zijn wel aanwezig, maar zitten gecentraliseerd bij de lokale contactpersoon. In de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 wordt er geen register met de interventies in het kader van eerste hulp bijgehouden.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne voor de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 te Turnhout.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekieren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding is ingebed in een schoolbrede visie op leerlingenzorg. Vanuit deze visie koppelt de school de leerzorg aan de studieloopbaanbegeleiding en aan het socio-emotioneel welbevinden. De leerbegeleiding hangt bovendien nauw samen met het gelijkeonderwijskansenbeleid (GOK) en het taalbeleid en wordt zinvol gekoppeld aan de inspanningsverplichting ten aanzien van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) 'leren leren'. Binnen dit afgebakende kader is er samenhang en resultaatgerichtheid.

De visie is in handelingsgerichte procedures, maatregelen, stappenplannen en samenwerkingsovereenkomsten geoperationaliseerd. Het compilatiedocument bevat gefaseerd acties voor de 'brede preventieve basiszorg', de 'verhoogde zorg', de 'uitbreiding van zorg' en de 'school op maat'. De school wil een gemoedelijke en maatgerichte aanpak garanderen met respect voor de eigenheid van elke leerling. Preventief ligt de klemtoon op het realiseren van een positief schoolklimaat. Het beleid focust hierbij op het bevorderen van 'actief leren' binnen een krachtige leeromgeving waarin de leerlingen kansen krijgen tot zelfontplooiing. Het verminderen van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren maken hiervan de speerpunten uit. De school is dan ook gericht op vernieuwingen waarin talentontdekking en -ontwikkeling, begeleid zelfstandig leren en activerende werkvormen een centrale plaats krijgen. Curatief gaat de aandacht uit naar het voorzien in aangepaste begeleidingstrajecten naargelang de specifieke problematiek.

In de leerlinggerichte schoolcultuur ziet de directie het begeleiden van leerlingen als een opdracht van het hele schoolteam, waarin de klassenleraar de spilfiguur vormt. De begeleidende klassenraden krijgen een cruciale rol in de opvolging van de leertrajecten.

Ondersteuning De school brengt de beginsituatie van de leerlingen in kaart en inventariseert de zorgbehoeften. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op bijzondere maatregelen via een samenwerkingsovereenkomst. Bij de aanvang van het schooljaar ontvangen de leraren de nodige informatie over de genomen maatregelen en aandachtspunten m.b.t. de begeleiding van bepaalde leerlingen. Toch blijkt dat niet iedereen in voldoende mate rekening houdt met de specifieke noden van leerlingen (bijv. qua taalgebruik) waardoor hun leerproces weleens stroef verloopt.

De school zet sterk in op het creëren van een stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat. Er zijn hiertoe afspraken uitgewerkt op leerlingen-, leraren- en schoolniveau. Zo legt de directie de leraren enkele verwachtingen op rond de organisatie van de didactische processen en vraagt ze de vakgroepen hierover afspraken te maken. Ze stuurt dit onder meer aan via de vakgroepvoorzitters, functioneringsgesprekken en klasbezoeken. Het leerklimaat levert evenwel een gevarieerd beeld op. Heel wat vakgroepen wenden aangepaste leermiddelen en werkvormen aan. Toch zijn er leraren die zich beperken tot werkvormen die de leerlingen nauwelijks uitdagen tot verrijkende leerprocessen, waardoor kansen onbenut blijven om de leerwinst en de motivatie van de leerlingen te verhogen.

De leerbegeleiding krijgt ook vorm via innovatieve activiteiten en projecten die methodisch en didactisch sterk focussen op het zelfsturend leren, zoals het cognosco-traject in de eerste graad A-stroom, de keuzemodules in de vrije ruimte van alle studierichtingen en het competentiegericht werken in het economisch leercentrum. Enkele structurele initiatieven ondersteunen de leerlingen bij het uitstippelen van een optimale studieloopbaan (bijvoorbeeld talentenmodules en feedbackgesprekken).

Voor wat de implementatie van de VOET 'leren leren' betreft zijn in de eerste graad de leraren Nederlands de drijvende krachten. Het accent ligt op methoden om de leerstof te verwerken. In de tweede en de derde graad faciliteert men essentiële aspecten via de talentenmodules. De verantwoordelijkheid voor de verdere integratie in de vakken ligt bij de leraren, met wisselend resultaat.

Veel aandacht gaat ook uit naar een systematische aanpak van de remediëring. Via extra oefeningen, bijlessen, remediëringstrajecten, studievolgkaarten en hertoetsing stuurt men het leerproces bij in geval van tegenvallende resultaten. De huiswerkklas focust op het bijwerken van taalzwakke leerlingen. Verder schakelt men via initiatieven zoals 'helpdesk' en 'coaching' respectievelijk leerlingen van de lerarenopleiding en leerlingen van het laatste jaar aso in om jongere leerlingen te helpen bij het verwerken van de leerstof. De communicatie over de leerbegeleiding tussen school, ouders en leerlingen verloopt laagdrempelig.

Een leerlingenvolgsysteem centraliseert alle relevante gegevens in individuele leerlingendossiers. Het is een belangrijk instrument om het onderwijsleerproces op te volgen en te ondersteunen. Nochtans registreren nog niet alle vakleraren het verloop van de studiebegeleiding systematisch, waardoor de school nog geen algemeen beeld heeft op de leervorderingen en op het rendement van de begeleiding.

Diverse werkgroepen, zoals de werkgroep 'leerlingenbegeleiding', 'activerende werkvormen', 'talentenmodules', 'taalbeleid', 'GOK-beleid' en 'pestbeleid', leveren een wezenlijke bijdrage aan de leerbegeleiding.

Doeltreffendheid De schoolleiding neemt verschillende initiatieven om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding na te gaan.

Op schoolniveau zijn er bevragingen voor leraren, leerlingen en ouders, onder meer in het kader van het GOK-beleid, en volgt men de studieloopbaan van de leerlingen op. De directie responsabiliseert de vakgroepen via de vakgroepvoorzitters om een aantal acties op te volgen. De school houdt reflectiemomenten waarbij ze de meerwaarde van enkele maatregelen nagaat. De begeleidende klassenraden, de vakleraren en de leerlingenbegeleiders gaan de effecten van de initiatieven op leerlingenniveau na. De informatie wordt verzameld in het leerlingenvolgsysteem en zowel op formele als informele wijze besproken. De leerlingenbegeleiders maken eveneens gebruik van data om de oorzaken van uitval en/of instroom in verschillende leerjaren te verklaren. De analyses resulteren desgevallend tot gerichte bijstellingen.

Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat de leerbegeleiding leraargebonden verschillen vertoont. Niet alle leerbevorderende maatregelen en middelen worden door elke

vakgroep ten volle ingezet en benut in de klaspraktijk. De directie probeert deze verschillen via lesbezoeken en functioneringsgesprekken op te sporen en bij te sturen met wisselende resultaten.

Ontwikkeling De directie beschouwt leerbegeleiding als een schoolprioriteit en heeft de laatste jaren heel wat vernieuwingen doorgevoerd. Via diverse werkgroepen werken de leraren mee aan het vormgeven van de beleidsprioriteiten. Hun werking wordt systematisch, onder andere op personeelsvergaderingen en het vakgroep(voorzitters)overleg, vertaald naar het personeel. De school heeft oog voor verdere ontwikkeling en bijsturing van de lopende acties. Zo staan er nieuwe initiatieven in de steigers die erop gericht zijn de VOET 'leren leren' stapsgewijs verder uit te werken voor de tweede en de derde graad, voortbouwend op de basis die gelegd is in de eerste graad.

De schoolleiding is zich bewust van de nood aan ontwikkeling en zet in op de professionalisering van haar teamleden. Ze biedt kansen voor interne en externe nascholingen. De school werkt samen met de pedagogische begeleidingsdienst om de didactische en pedagogische bekwaamheden van de leraren te verhogen. Nascholingservaringen worden doorgaans met het personeelsteam gedeeld. Ook dit aspect verloopt echter campusafhankelijk met verschillende snelheden.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft de laatste schooljaren verschillende aspecten van het evaluatiebeleid herbekeken en verfijnd. De visie en werking werden afgestemd op de pijlers van het pedagogische project en opgenomen in een dynamisch beleidsplan dat tot stand kwam op basis van de inbreng van het hele schoolteam. Naast de rol van de beoordeling om na te gaan of de leerlingen de leerplandoelen bereiken, beschouwt de school de evaluatie als de ruggengraat van het onderwijskundig beleid. De evaluatie moet in dat kader de basis vormen voor de leerbegeleiding en de oriëntering van de leerlingen en tevens dienen als een instrument om het didactisch handelen te onderzoeken en desgevallend bij te sturen.

Ondersteuning De schoolleiding stuurt de evaluatiepraktijk aan via een aantal organisatorische en inhoudelijke afsprakenkaders vervat in het schoolreglement, het beleidsdocument en de dienstmededelingen. Ze bestrijken aspecten zoals de verschillende vormen van evaluatie, het aandeel van het dagelijks werk en de examens in het jaartotaal en de praktische organisatie van de examens.

Om de formatieve en summatieve rol van de evaluatie te concretiseren, hanteert de school doorgaans een combinatie van evaluatiemomenten tijdens het schooljaar met twee examenperiodes. De school heeft aandacht voor het afstemmen van de evaluatiepraktijk op het profiel van de leerlingen. Dit komt tot uiting in de verhouding van het aandeel dagelijks werk en examenresultaten in het jaarresultaat die afhangt van de graad en de onderwijsvorm. Recentelijk exploreert men ook in de B-stroom en de tweede graad van het bso op campus Boomgaard het vervangen van de traditionele examens door 'projectexamens' die meer praktijkgericht zijn en met permanente evaluatie in de derde graad van het bso.

Voor de onderzoekscompetentie in het aso en de geïntegreerde proef in het tso en het bso bestaan er schoolbrede afspraken. Het is een voorbeeld van goede praktijk dat de school haar gerichtheid op talentontwikkeling schoolbreed

vertaalt naar de evaluatie van de specifieke competenties voor de studierichting die de leerling volgt en hieraan feedbackgesprekken koppelt. Het beoordelen van de na te streven vakattitudes maakt geen voorwerp uit van een algemeen afsprakenkader.

De schoolleiding stuurt de vakgroepen aan bij de inhoudelijke concretisering van de evaluatie voor hun vak. Ze moeten afspraken maken over het gewicht van de punten voor de verschillende leerplancomponenten en over de evaluatiecriteria, zodat de gelijkgerichte aanpak wordt gewaarborgd. De evaluatiepraktijk vormt een agendapunt op de vakgroepvergaderingen.

Het afsprakenkader regelt ook de te volgen procedures voor de deliberatie en de attestering en het gebruik van remediëringstrajecten, studievolgkaarten en feedbackgesprekken. Hiervoor bestaan ook kwaliteitsvolle standaardformulieren die de werking ondersteunen.

De school stelt een elektronisch leerlingvolg- en rapportensysteem ter beschikking van het schoolteam. Voor de evaluatie van de stage werd recentelijk een nieuw softwareprogramma aangeschaft.

Doeltreffendheid

De doorlichting wijst uit dat het gelijkgericht concretiseren en implementeren van de verschillende aspecten van de visie en van de beleidsmatige aandachtspunten in volle ontwikkeling is en met wisselende kwaliteit gebeurt. Voor sommige vakken en geïntegreerde proeven is de evaluatie globaal voldoende representatief om het studiepeil van de leerlingen te kunnen beoordelen, voor andere niet. Hoewel er positieve evoluties werden vastgesteld in heel wat vakken, is in het algemeen de afstemming van de evaluatie op het leerplanconcept voor verbetering vatbaar in alle doorgelichte vakken. Het evalueren van kennis, vaardigheden en attitudes in samenhang met elkaar is nog niet optimaal. Leerplandoelen worden ook niet altijd op het vereiste beheersingsniveau geëvalueerd. De stages beantwoorden in de meeste onderzochte studierichtingen in het bso en het tso wel aan de vereisten van het leerplan.

De beleidsmatige aandacht voor de transparantie van de evaluatie heeft geleid tot een aantal positieve resultaten. Leerlingen worden doorgaans goed geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen en over de vraagtechniek die zal worden gehanteerd. Behalve in het bso hebben de meeste vakgroepen afspraken gemaakt over de puntenverdeling voor de verschillende leerplancomponenten in het dagelijks werk en de examens en passen ze deze consequent toe. Voor het nauwkeurig bepalen van evaluatiecriteria en het hanteren van een gelijkgerichte scoring is nog een weg af te leggen in bijna alle vakken, hoewel er een aantal voorbeelden van goede praktijk zijn.

Duidelijke criteria en descriptoren voor het evalueren van de 'talenten' gerelateerd aan de specifieke vorming ondersteunen de beoordeling ervan. Het gebruik ervan is algemeen ingeburgerd. Voor een aantal studierichtingen sporen de weerhouden indicatoren echter niet met de competenties vermeld in de leerplannen. De vraag kan gesteld worden of ze dan wel voldoende bijdragen tot de beoogde ontdekking van talenten en oriëntering van de leerlingen.

De evaluatie geeft doorgaans aanleiding tot een gedifferentieerde leerbegeleiding die gaat van het geven van feedback naar aanleiding van

evaluatiebeurten tot het aanbieden van een remediëringstraject of een studievolgkaart. De kwaliteit van de remediëring is evenwel vakafhankelijk voldoende afgestemd op de te bereiken leerplandoelen, overeenkomstig de kwaliteit van de diagnosestelling bij de evaluatie. In de vakken waar de leerplanrealisatie heeft geleid tot een 'voldoet niet' is er te weinig aandacht voor een gepaste leerbegeleiding.

De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier zoals de studieresultaten, de aangeboden remediëring, de resultaten van de 'talentenbeoordeling' en de gegeven alarmsignalen aan leerlingen en ouders, zodat de deliberatie het sluitstuk vormt van het afgelegde leertraject. Er bestaat een overzichtelijke klassenraad- en deliberatiefiche om het besluitvormingsproces te ondersteunen. De intentie om relevante informatie van de begeleidende klassenraden op te nemen in het leerlingvolgsysteem, is nog niet optimaal gerealiseerd in alle onderwijsvormen en graden. Het positieve initiatief om de deliberatie te enten op alle elementen van het leerlingendossier zal pas tot reële kwaliteitsverbetering leiden in alle studierichtingen en graden indien de school er ook voor zorgt dat de evaluatie ook voor alle vakken valide is. In een aantal studierichtingen in het bso hypothekeert het gebrek aan validiteit van de evaluatie de studiebekrachtiging.

De schoolleiding is zich ervan bewust dat de vakgroepen met wisselende snelheden evolueren. Ze staat voor de uitdaging om de vakgroepen en individuele leraren niet alleen aan te sturen maar ook verder doelgericht te ondersteunen en op te volgen. In dat kader is het gestructureerd opvolgen van de afspraak met de vakgroepen om een puntenverhouding vast te leggen voor de leerplancomponenten een mooi voorbeeld van gerichte kwaliteitsbewaking. Meer recent werd ook aan de vakgroepen gevraagd om de examenvragen te screenen op leerplangerichtheid. Het opvolgen van de vakgroepen en leraren in verband met de evaluatiepraktijk is nog niet verankerd in het personeelsbeleid.

De school is nog niet toegekomen aan het systematisch verzamelen en analyseren van gegevens met betrekking tot de evaluatiepraktijk. De effecten van de werking rond talentontwikkeling op de advisering, oriëntering en studieresultaten in het vervolgonderwijs werden bijv. niet in kaart gebracht. Gegevens over studiesucces in het hoger onderwijs en tewerkstelling worden nog niet aangewend om de onderwijskundige processen bij te sturen. Er is wel een beperkte aanzet tot het gebruik van de informatie van 'Mijn onderwijs' om zicht te krijgen op de resultaten van de leerlingen in het hoger onderwijs. In de vakgroepen is er wisselende aandacht voor zelfreflectie op basis van de leerlingenresultaten.

Ontwikkeling Op beleidsniveau is er grote responsiviteit. Sinds een aantal jaren zet het nieuwe directieteam in op het optimaliseren van de evaluatiepraktijk. Hierbij wordt rekening gehouden met de vaststellingen van de vorige doorlichting en met innovatieve onderwijskundige benaderingen. Het respecteren van de regelgeving, het beter afstemmen van de evaluatiepraktijk op het leerplanconcept en het aanwenden ervan om het leerproces en de talentontwikkeling te ondersteunen en de leerlingen correct te oriënteren, vormen de belangrijkste doelstellingen van het verbetertraject. Er is heel wat in beweging en de school staat voor de uitdaging om de gezamenlijke doelgerichtheid en de kwaliteit verder te ontwikkelen. Positief is dat de ontwikkeling participatief gebeurt vanuit de vakgroepen en via het

vakvoorzittersoverleg.

De resultaten van de doorlichting wijzen uit dat meeste vakgroepen nog nood hebben aan deskundigheidsontwikkeling in verband met de evaluatie. Via het vakoverleg ontstaat er in een aantal vakgroepen een vorm van intervisie en interne professionalisering die tot bijsturingen heeft geleid. Toch worden de professionaliseringsnoden van de vakgroepen m.b.t. de evaluatiepraktijk niet systematisch in kaart gebracht. Er worden weinig externe nascholingen gevolgd. Het vakoverleg verloopt hierdoor niet altijd doelgericht omdat de besluitvorming gebeurt op basis van een nog te beperkte inhoudelijke kennis van hoe de evaluatie kan worden geconcretiseerd.

Het directieteam neemt initiatieven voor de eigen professionalisering onder meer met betrekking tot de deliberatiepraktijk op basis van intervisie.

5.3 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid De school vertaalde enkele speerpunten uit de algemene schoolvisie - de focus op talenten van leerlingen en de verbinding tussen leerling en school - in een doelgericht rapporteringsbeleid. De visie wordt onder meer concreet gemaakt in een aantal schoolbrede afspraken, procedures en recent ontwikkelde instrumenten. De participatieve ontwikkeling van het rapporteringsbeleid toont een gemeenschappelijke doelgerichtheid aan.

Ondersteuning De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en kwaliteitsvolle manier via de elektronische leeromgeving en frequente rapporten. Het rapport geeft de studieresultaten ook visueel weer, wat de vorderingen van de leerling in een oogopslag duidelijk maakt. Naast dit cijferrapport krijgen de leerlingen ook een zogenaamd 'talentenrapport' dat op een kwalitatieve manier rapporteert over belangrijke aspecten van het studierichtingsprofiel van de betrokken leerling. Die rapportering motiveert de leerlingen en ondersteunt hen bij hun studiekeuze. Het talentenrapport spoort echter niet altijd met de competenties vermeld in de leerplannen.

Deze schriftelijke rapportering wordt aangevuld met oudercontacten en regelmatige feedbackgesprekken met iedere leerling. Het voeren van feedbackgesprekken is een voorbeeld van goede praktijk. Indien de leerresultaten onvoldoende zijn, neemt de klassenraad remediërende initiatieven. Maatregelen gericht op de vakken communiceert de klassenraad transparant aan de hand van een gedetailleerd remediëringstraject. Maatregelen gericht op de studiehouding volgt het lerarenteam efficiënt op met een studievolgkaart.

Hoewel het directieteam richtlijnen formuleert over de vakgebonden rapportcommentaren, vertoont de implementatie grote leraargebonden kwaliteitsverschillen. De aanmoedigende commentaren zijn veelal gericht op inzet en studieattitude, maar zijn vaak onvoldoende informatierijk, analyserend of remediërend.

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. Er is een correcte afhandeling van de processen-verbaal. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig en bevatten een motivering voor de B- en C-attesten. De

school kent enkel in individuele en uitzonderlijke gevallen een bijkomende proef toe.

- Doeltreffendheid** De school verzamelt systematisch kwalitatieve en kwantitatieve proces- en outputgegevens met het oog op de verdere ontwikkeling van het rapporteringsbeleid. Deze informatie vormt aanleiding tot analyse en zo nodig tot verbeteringsinitiatieven. De schoolleiding slaagt er in een aantal relevante aspecten van de rapporteringspraktijk te borgen of bij te sturen door vanuit functionele onderzoeksvragen informatie te verzamelen en te analyseren, de resultaten van de analyse te interpreteren, op basis daarvan acties te ondernemen en die te evalueren. Ook dit is een voorbeeld van goede praktijk.
- Ontwikkeling** Recentste actualiseringen van het rapporteringsbeleid maken de ontwikkelingsbereidheid op school- en vakgroepniveau zichtbaar.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het recent aangestelde directieteam heeft de voorbije twee jaar duidelijke stappen gezet in een verdere schoolontwikkeling. Het team zet daarbij zowel in op meer samenwerking tussen de campussen binnen een pedagogisch geheel, als op acties ter bevordering van de uitstraling van de school en op het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijsprocessen. Het directieteam tracht hierbij een gedeeld onderwijskundig leiderschap te ontwikkelen. Ze doet dit door op basis van externe evaluaties en interne dataverzameling een aantal zinvolle speerpunten te kiezen en hier op een participatieve wijze aan te werken. Dit gebeurt zowel via het bespreken van de gekozen thema's in de pedagogische raad, als via werkgroepen die – samengesteld vanuit hun deskundigheid en betrokkenheid – in overleg met de directie komen tot een concrete uitwerking. Verder heeft het directieteam de organisatie van de vakgroepwerking aangepast aan de noden van de school zoals deze ook bleken uit de vorige doorlichtingsverslagen. Vanuit een voorafgaand overleg met de vakgroepvoorzitters wordt een relevante agenda aan de vakgroepen aangereikt, waarna deze de werkpunten zelf verder ter harte kunnen nemen. Het erkenningsonderzoek heeft echter zowel in campus Boomgaard, maar vooral in campus Zenit een aantal tekorten aangetoond. Een verdere aansturing en opvolging van de vakgroepen tot op het niveau van de leerplanrealisatie dringt zich op. Deze opvolging is nodig om het gelijkgericht omzetten in de praktijk van een aantal beleidsmatige afspraken, ook tussen de campussen, verder te bewaken. Het directieteam vangt dit deels op via functioneringsgesprekken. Een aantal leraren werd van daaruit aangezet te werken aan aandachtspunten bij de leerplanrealisatie en/of zich bijkomend te professionaliseren. De hierbij gehanteerde aanpak is kwaliteitsvol uitgewerkt, maar kan nog niet alle leraren even vergaand bereiken.
- Visieontwikkeling** Het directieteam neemt verschillende initiatieven om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie. Deze visie is vaak ontwikkeld vanuit vastgestelde tekorten, waarbij de directie samen met een groep van betrokken leraren, middenkader en ondersteunend personeel op zoek gaat naar concrete oplossingen. Op deze wijze raken visie (en visieteksten) doorleefd en dit voor heel wat kernaspecten van de schoolwerking, bijvoorbeeld socio-emotionele begeleiding, remediëringsbeleid, didactische aanpak van de lessen, tuchtbeleid en rapporteringspraktijk. Bovendien stellen de betrokken werkgroepen - binnen een goed uitgewerkt schoolwerkplan - vaak concrete doelstellingen bij elk van deze aspecten voorop die ze tussentijds evalueren. Indien nodig worden visie en afspraken dan bijgestuurd waardoor deze niet statisch blijven. Dit vormt een sterke aanpak. Rekening houdend met de vaststellingen bij het erkenningsonderzoek zijn voor een aantal processen (bijvoorbeeld evaluatiepraktijk, deskundigheidsbevordering) bijkomende evaluaties en bijsturingen nodig om de visie te concretiseren en verder af te stemmen op de leerplanrealisatie.
- Besluitvorming** De decretaal verplichte overlegorganen functioneren conform de regelgeving. De schoolleiding creëert kansen tot formele participatie bij de besluitvorming via de open vergaderingen van de pedagogische raad. Ook leerlingen en ouders hebben participatiemogelijkheden. Voor een aantal beleidsdomeinen en diensten krijgt de school ondersteuning op het niveau van de scholengroep. Het directieteam, het middenkader en de pedagogische raad vormen de kern van de geordende

schoolwerking, maar de besluitvorming wordt ook veel breder gedragen. Voor heel wat beleidsdomeinen ontwikkelen werkgroepen in nauwe samenwerking met de directie de krachtlijnen. Daarna legt de schoolleiding deze vast binnen het dynamisch schoolwerkplan. Ook de vakgroepwerking vormt een belangrijke drager voor een gedeelde besluitvorming, met een groeiende betrokkenheid van het personeel als gevolg. Dit gebeurt echter met verschillende snelheden, ook tussen campus Boomgaard en campus Zenit. Uit gesprekken, documentenstudie en het erkenningsonderzoek blijkt dat een aantal vakgroepen koploper zijn bij de omzetting van beleidsprioriteiten in de onderwijspraktijk. Bij andere lukt dit veel minder en is er slechts sprake van een voorzichtige aanzet tot onderwijskundige zelfreflectie. Hieraan gelinkt verloopt ook de professionalisering van leraren met verschillende snelheden, waardoor binnen sommige vakgroepen voor bepaalde deelaspecten (bijvoorbeeld evaluatiepraktijk) onvoldoende didactische expertise aanwezig is als basis voor een goed geïnformeerde besluitvorming rond en bijsturing van de leerplanrealisatie.

Kwaliteitszorg De school heeft veel aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt talrijke kwantitatieve gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten in het schoolwerkplan. Voor heel wat beleidsaspecten wordt de PDCA-cirkel (Plan Do Check Act) verder rondgemaakt via tussentijdse evaluaties en bijsturingen. Het beleid tracht ook de vakgroepen geleidelijk aan hierin mee te nemen, dit echter nog met wisselend succes. Een deel van de vakgroepen heeft onvoldoende de traditie om te reflecteren over de effecten van de eigen onderwijspraktijk, hierbij ook rekening houdend met de overwegend zwakke resultaten bij verdere studies. De schoolleiding neemt initiatieven om het kwaliteitsdenken op vakgroepe niveau te stimuleren en om via functioneringsgesprekken individuele leraren te responsabiliseren. Uit de erkenningsonderzoeken blijken een aantal tekorten verder te maken te hebben met de nood naar het zoeken van een meer gepast evenwicht tussen het uitgebreide studie-aanbod en de onderwijsorganisatie op beleidsniveau. Zo bemoeilijkt de keuze voor een groot aantal graadklassen een volledige leerplanrealisatie. De opsplitsing tussen praktijk- en theoretische vakken belemmert dan weer een meer geïntegreerde, competentiegericht aanpak.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor economie in de eerste graad a-stroom, basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso tweede graad.
- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De infrastructuur en materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voor de meeste vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.
- Het engagement van het schoolteam.
- De betrokkenheid van heel wat personeelsleden bij inhoudelijke werkgroepen.
- De ontwikkelingsdynamiek en het informatiegebruik in verband met de rapporteringspraktijk.
- De gerichtheid op talentontwikkeling door middel van talentenrapporten en feedbackgesprekken.
- De leerbegeleiding op schoolniveau.
- De koppeling van de remediëring aan de evaluatie op campus Boomgaard.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor een aangenaam leer-, leef- en werkklimaat.
- Het streven naar gezamenlijke doelgerichtheid binnen het pedagogisch geheel.
- De participatieve besluitvorming en visieontwikkeling.
- De acties ter bevordering van de uitstraling van de school.
- Het overleg met de vakgroepvoorzitters, in wisselwerking met de vakgroepwerking.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg, gebaseerd op concrete gegevens.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële uitrusting in bso derde leerjaar van de derde graad in Industriële elektriciteit.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk.
- De deskundigheidsontwikkeling in een aantal vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de vakgroepen tot op het niveau van de leerplanrealisatie.
- De gelijkgerichte implementatie van beleidsmatige afspraken, ook tussen de campussen.
- Het zoeken naar een evenwicht tussen het uitgebreide studieaanbod en de onderwijsorganisatie.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in het eerste leerjaar van de A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor hout in bso tweede graad in Hout (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso tweede graad in Basismechanica (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso tweede graad in Elektrische installaties (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor hout in bso derde graad in Houtbewerking (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad in Industriële wetenschappen (opvolging inspectie).

- De maatregelen voor de organisatie, de bewoonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het ontbreken van een stageactiviteitenlijst: zie organisatie van de stage BVR van 17/12/2010 houdende de "codificatie betreffende het secundair onderwijs", artikel 157, §6. en de omzendbrief SO/2002/09 van 16/09/2002, §7, "Leerlingenstageovereenkomst en stagereglement"

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans	
Graad 2 BSO Hout		hout
Graad 2 BSO Basismechanica		basismechanica
Graad 2 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Houtbewerking		hout
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	wiskunde	wiskunde

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-06-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het ontbreken van een stageactiviteitenlijst: zie organisatie van de stage BVR van 17/12/2010 houdende de "codificatie betreffende het secundair onderwijs", artikel 157, §6. en de omzendbrief SO/2002/09 van 16/09/2002, §7, "Leerlingenstageovereenkomst en stagereglement" (opvolging inspectie).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-06-2018** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Saskia MICHIELSEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	